

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Formování orgánů místní samosprávy v obci Dobříš

Eliška Paulová

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Eliška Paulová

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Formování orgánů místní samosprávy v obci Dobříš

Název anglicky

The process of Setting Up the Local Government in the Municipality of Dobříš

Cíle práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících způsob formování orgánů místní samosprávy v obci Dobříš. Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě lokálních koaličních a politických vztahů.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. K analýze a interpretaci lokálních koaličních a politických vztahů bude proveden kvalitativní výzkum založený na polostrukturovaných rozhovorech s komunálními politiky.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Dobříš, komunální politický proces, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice

Doporučené zdroje informací

- Balík, S. (Ed.) Komunální volby v České republice v roce 2002. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2003, ISBN 80-210-3211-1
- Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4
- Bernard, J.; Kostecký, T.; Illner, M.; Vobecká, J. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: SLON, 2011, ISBN 978-80-7419-069-8
- Bubeníček, V. ; Čmejrek, J. ; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5
- Bubeníček, V.; Kubálek, M. Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru . In: Acta Politologica, 4 sv. 3 č., 2012, ISSN 1803-8220
- Bubeníček, V.; Kubálek, M. Konfliktní linie v malých obcích. In: Acta Politologica, 2 sv. 3 č., 2010, ISSN 1803-8220
- Čmejrek, J. a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg Publishing, 2009, ISBN 978-80-87168-10-3
- Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101
- Outlý, J. Volby do zastupitelstev vývoj a souvislosti. Politologická revue č. 2, 2003, s. 17- 44
- Říchová, B. Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů. Praha: Portál, 2002, ISBN 80-7178-628-4

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

PhDr. RNDr. Michal Kubálek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2019

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 3. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 01. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Formování orgánů místní samosprávy v obci Dobříš" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3.2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu RNDr. PhDr. Michalovi Kubálkovi, Ph.D. za ochotný přístup, odborné rady a připomínky, které mi poskytl ke zpracování této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat všem dotazovaným respondentům z města Dobříše za jejich ochotu a vřelý přístup při poskytování rozhovorů.

Formování orgánů místní samosprávy v obci Dobříš

Abstrakt

Tato bakalářská práce je zpracována formou případové studie zaměřující se na problematiku formování orgánů místní samosprávy v obci Dobříš. Práce je rozdělena na dvě části. První část se zaměřuje na teoretická východiska, v níž jsou vymezeny základní pojmy zabývající se veřejnou správou a komunální politikou. Druhá část práce je věnována městu Dobříš. Tato část obsahuje stručnou charakteristiku a historii města, demografickou analýzu, socioekonomické ukazatele, rozpočet obce, politické aktéry, volby v letech 2006 až 2018 a je zakončena analýzou rozhovorů s respondenty města Dobříš.

Klíčová slova: Dobříš, komunální volební systém, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice

The Process of Setting Up the Local Government in the Municipality of Dobříš

Abstract

The bachelor thesis is processed in the form of case studie focusing on problematic of formation of local government bodies in the town of Dobříš. The work is divided into two parts. The first one is focused on theoretical basic and there are defined the basic concepts dealing with public administration and local politics there. The second part of this work deals with the town of Dobříš. This part contains a brief description of the town and its history, demographic analysis, socio-economic indicators, municipality budget, political actors, the election in 2006-2018 and it is finished by analysis of interviews with respondents of municipality.

Keywords: Dobříš, local political system, political party, local party system, local coalition

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl.....	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	14
3.1 Veřejná správa a samospráva	14
3.2 Typy obce.....	14
3.2.1 Obec	14
3.2.2 Město	14
3.2.3 Městys.....	15
3.2.4 Statutární město	15
3.3 Působnost obce.....	15
3.3.1 Samostatná působnost.....	16
3.3.2 Přenesená působnost	16
3.4 Orgány obce	16
3.4.1 Zastupitelstvo obce	16
3.4.2 Rada obce.....	17
3.4.3 Starosta a místostarosta obce	18
3.4.4 Obecní úřad a tajemník obecního úřadu	18
3.4.5 Orgány zastupitelstva a rady obce	19
3.5 Financování obcí	20
3.6 Komunální volební systém.....	20
3.6.1 Volební obvod.....	21
3.6.2 Forma kandidatury	21
3.6.3 Struktura hlasu	22
3.6.4 Volební klauzule	22
3.6.5 Volební formule.....	23
3.7 Lokální politické stranictví	23
3.8 Fenomén politické nezávislosti	24
3.9 Konfliktní linie	24
3.10 Komunální koalice	25
3.10.1 Typologie koalic dle Balíka.....	25
3.10.1.1 Minimální vítězná ideově propojená koalice	25
3.10.1.2 Minimální vítězná ideově nepropojená koalice.....	26
3.10.1.3 Velká koalice	26
3.10.1.4 Nadměrná ideově propojená koalice	26

3.10.1.5	Nadměrná ideově nepropojená koalice	26
3.10.1.6	Široká koalice	26
3.10.1.7	Všestranická koalice	27
3.10.2	Rozdělení koalic dle Jüptnera	27
3.10.2.1	Koalice v menších obcích.....	27
3.10.2.2	Koalice v menších středních obcích	27
3.10.2.3	Koalice ve větších středních obcích	27
3.10.2.4	Koalice v největších obcích.....	28
4	Vlastní práce	29
4.1	Charakteristika města Dobříš	29
4.2	Historie města.....	29
4.3	Demografická analýza.....	31
4.3.1	Počet obyvatel.....	31
4.3.2	Věková struktura obyvatel	32
4.3.3	Pohyb obyvatel	33
4.4	Socioekonomické ukazatele	34
4.4.1	Nezaměstnanost	34
4.4.2	Podnikatelské subjekty	35
4.4.3	Dopravní obslužnost	36
4.4.4	Občanská vybavenost	36
4.4.5	Spolky a organizace	37
4.5	Rozpočet obce	37
4.6	Politici aktéři obce	39
4.6.1	TOP 09.....	39
4.6.2	Občanská demokratická strana – ODS	39
4.6.3	Komunistická strana Čech a Moravy – KSČM	39
4.6.4	Akce nespokojených občanů – ANO 2011	39
4.6.5	Česká strana sociálně demokratická – ČSSD	40
4.6.6	Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová – KDU – ČSL 40	
4.6.7	Starostové a nezávislí – STAN	40
4.6.8	Otevřená radnice – HORA.....	40
4.6.9	PRO DOBŘÍŠ	41
4.7	Výsledky voleb do zastupitelstva obce Dobříš v letech 2006 až 2018	41
4.7.1	Volby do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2006	42
4.7.2	Volby do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2010	43
4.7.3	Volby do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2014	44
4.7.4	Volby do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2018	45

4.8	Analýza rozhovorů	46
4.8.1	Vývoj obce	47
4.8.2	Problémy obce	48
4.8.3	Konfliktní linie.....	48
4.8.4	Styl místní politiky.....	49
4.8.5	Sestavování kandidátních listin	49
4.8.6	Zastupitelstvo a rada obce.....	50
5	Závěr.....	51
6	Seznam použitých zdrojů	53
6.1	Literatura	53
6.2	Legislativa	53
6.3	Internetové zdroje.....	54
7	Přílohy	57
7.1	Příloha č. 1 – otázky pro rozhovor s respondenty	57
7.2	Příloha č. 2 – volební program PRO DOBŘÍŠ	58
7.3	Příloha č. 3 – volební program Hnutí otevřená radnice	58
7.4	Příloha č. 4 – volební program Starostů a nezávislých	59

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Poloha města Dobříš	29
Obrázek 2 - Znak města Dobříš	30

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Počet členů zastupitelstva podle počtu obyvatel obce.....	16
Tabulka 2 - Věková struktura obyvatel v obci Dobříš k 1.1.2020.....	32
Tabulka 3 - Pohyb obyvatel za rok 2019	33
Tabulka 4 - Podíl nezaměstnaných osob v letech 2015-2019.....	34
Tabulka 5 - Výsledky voleb do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2006.....	43
Tabulka 6 - Výsledky voleb do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2010.....	44
Tabulka 7 - Výsledky voleb do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2014.....	45
Tabulka 8 - Výsledky voleb do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2018.....	46

Seznam grafů

Graf 1 - Vývoj obyvatelstva v obci Dobříš 1869-1991	31
Graf 2 - Vývoj obyvatelstva v obci Dobříš v letech 2000-2019	32
Graf 3 - Celkový počet obyvatel k 1.1.2020.....	33
Graf 4 - Podíl nezaměstnaných obyvatel v Dobříši v roce 2019	35
Graf 5 - Příjmy obecního rozpočtu pro rok 2020.....	38
Graf 6 - Výdaje obecního rozpočtu pro rok 2020.....	38
Graf 7 - Volební účast v % v letech 2006, 2010, 2014 a 2018	42

Seznam použitých zkratek

ANO 2006 – Aliance nezávislých občanů

ANO 2011 – Akce nespokojených občanů

ČSÚ – Český statistický úřad

ČSSD – Česká strana sociálně demokratická

HORA – Hnutí otevřená radnice

KDU-ČSL – Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová

KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy

NEZ – Nezávislí

NEZ. DEM. – Nezávislí demokraté

NPD – Nezávislí pro Dobříš

ODS – Občanská demokratická strana

PB – Právý blok

PD – PRO DOBŘÍŠ

SBB – Suverenita blok Jany Bobošíkové

SNK ED. – SNK Evropští demokraté

SPOZ – Strana Práv Občanů Zemanovci

STAN – Starostové a nezávislí

VV – Věci veřejné

ZUD – Za udržitelnou Dobříš

1 Úvod

Bakalářská práce se zabývá komunální politikou, která v současné době budí více zájmu, než tomu bylo dříve. V 90. letech minulého století došlo k reformě veřejné správy v České republice. Právě po této události si komunální politika začala budovat svou pozici v politickém systému. Přestože postavení komunální politiky v České republice spadá do nejnižší úrovně politického systému, je tento typ politiky blízký zejména občanům. V České republice se nachází přibližně 60 % obcí, které se řadí do kategorie malých obcí. Tyto obce mají méně než 500 obyvatel. Styl místní politiky je odlišný v závislosti na velikosti obce. Ve velkých městech je komunální politika téměř totožná s politikou na celostátní úrovni, zatímco ve vesnicích a malých městech jsou vztahy mezi voliči a zastupiteli úzce propojeny. Zkoumání místní politiky se mnohdy provádí za využití případové studie.

Tato bakalářská práce je zpracována formou případové studie, zaměřující se na problematiku formování orgánů místní samosprávy v obci Dobříš. Město se nachází nedaleko hlavního města Prahy ve Středočeském kraji. Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část je zaměřena na základní pojmy zabývající se veřejnou správou a komunální politikou v České republice. Praktická část práce je věnována právě městu Dobříš. V této části je obsažena stručná charakteristika a historie města, demografická analýza a socioekonomické ukazatele obce. Dále je provedena analýza výsledků voleb do zastupitelstva obce v letech 2006 až 2018. Práce je zakončena analýzou rozhovorů s vybranými respondenty města Dobříš.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl

Cíl této bakalářské práce spočívá ve zjištění faktorů, které ovlivňují způsob formování orgánů místní samosprávy v obci Dobříš, která se nachází ve Středočeském kraji. Jednotlivými cíli této práce bude charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a následně vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. Dalším cílem bude identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. Posledním cílem je definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě lokálních koaličních a politických vztahů, vycházejících z výsledků komunálních voleb.

2.2 Metodika

Práce bude zpracována formou případové studie. Pro vypracování bakalářské práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obci Dobříš. Pro získání dat budou využity zejména dvě základní techniky, kterými jsou studium dokumentů a dotazování. Práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část.

V teoretické části práce budou využity informace z odborné literatury a zákonů zaměřujících se na komunální politiku. V praktické části práce budou data čerpána z internetových zdrojů, především Českého statistického úřadu a webových stránek obce. Důležitý díl této části bude založen na polostrukturovaných rozhovorech, které budou probíhat s deseti vybranými respondenty obce Dobříš. Cílem těchto rozhovorů bude objevit případné konfliktní linie a problémy, které se v obci mohou vyskytovat.

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejná správa a samospráva

Stát je držitelem veškeré veřejné moci a může některé své pravomoci svěřit jiným subjektům. Veřejná správa vykonává jakoukoli veřejnou moc kromě moci zákonodárné a moci soudní. Veřejná správa se uskutečňuje ve třech podobách. Těmito podobami jsou samospráva, státní moc a další veřejnoprávní korporace. Veřejná správa vykonává státní správu i samosprávu, která se dále člení na územní samosprávu a zájmovou samosprávu. Územní samospráva vykonává jinou moc veřejné správy, než je státní moc. Veřejnoprávní korporace jsou subjekty, které nemají státní charakter. V České republice jsou obce a kraje územními veřejnoprávními korporacemi. Mezi zájmové veřejnoprávní korporace patří například profesní komory a různé svazky. Veřejná správa vykonává pouze to, co jí zákon umožňuje (Balík, 2009, s. 11-12).

3.2 Typy obce

3.2.1 Obec

Obec je považována za veřejnoprávní korporaci a základní samosprávné území společenství občanů, které tvoří územní celek a je vymezeno hranicí. Obec má ve vlastnictví obecní majetek, vystupuje svým vlastním jménem a nese právní odpovědnost. Je spravována zastupitelstvem obce a dalšími orgány obce, kterými jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. O rozvoj svého území a potřeby svých občanů pečuje sama obec, také chrání veřejný zájem (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 1, 2, 5, 7).

Každá obec má svůj vlastní název, názvy ulic i částí obce. Tyto názvy musí být vždy uvedeny v českém jazyce. Pro změnu názvu obce musí obec podat žádost na Ministerstvo vnitra. Obce mají vlastní symboly, kterými jsou vlajka, znak, a pečeť (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 27, 28, 29, 34).

3.2.2 Město

Obec může žádat o statut města po splnění hlavní podmínky. Touto podmínkou je, že obec musí dosahovat minimálního počtu obyvatel, a to 3000. Obec vypracuje návrh, který předloží předsedovi Poslanecké sněmovny ke schválení. Po schválení předsedou Poslanecké sněmovny návrh dále posuzuje Ministerstvo vnitra, které zkoumá splnění

vládních kritérií, kterými jsou počet obyvatel a další kritéria stanovená vládou. Podmínka minimálního počtu 3000 obyvatel v obci se netýká obcí, které mají historicky daný statut města, a obcí, které už městem jsou (Balík, 2009, s. 21).

Město je spravováno zastupitelstvem města a dalšími orgány, kterými jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 30).

3.2.3 Městys

Městys je kategorické označení pro obec, která se velikostí a významem řadí mezi město a ves. V roce 2006 se toto označení znovu vrátilo do české komunální politiky s novelou zákona o obcích. Titul městys, udělí obci na žádost předseda Poslanecké sněmovny (Balík, 2009, s. 21).

3.2.4 Statutární město

Statutární města mají specifické postavení, jejich území se může dělit na dvě oblasti. První oblastí jsou městské obvody a druhou městské části s vlastními orgány samosprávy. Tato města jsou samostatně spravována zastupitelstvem města a dalšími orgány, kterými jsou rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 30).

Městský obvod je spravován zastupitelstvem městského obvodu a dalšími orgány městského obvodu, kterými jsou rada městského obvodu, starosta, úřad městského obvodu a zvláštní orgány městského obvodu. Městská část je spravována zastupitelstvem městské části a dalšími orgány městské části, kterými jsou rada městské části, starosta, úřad městské části a zvláštní orgány městské části. Na území České republiky je včetně Prahy 27 statutárních měst (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, § 4, 5).

3.3 Působnost obce

Působnost obce je označení pro souhrn činností veřejné správy v určitých společenských vztazích, na určitém území, pro určitý okruh osob a v určitém čase. Působnost obce se rozlišuje na samostatnou a přenesenou podle toho, jakým výkonem ji statní správa pověřila (Balík, 2009, s. 64-65).

3.3.1 Samostatná působnost

Do samostatné působnosti obce spadají záležitosti, týkající se obce a občanů v ní žijících a věci, kterými tuto obec pověří zákon. Jedná se především o schvalování rozpočtu obce, územního plánu, programu rozvoje obce a další. Obci se samostatnou působností náleží zřizovat a odvolávat obecní policii a výbory obce, dále může například určovat počet členů v radě obce (Čmejrek, Kopřiva, 2007, s. 32).

3.3.2 Přenesená působnost

Přenesenou působnost vykonává obec, kterou touto funkcí pověřil stát. Rozsah výkonu státní správy v přenesené působnosti je určen zákony a právními předpisy, dále může být určen ustanoveními vlády, směrnicemi správních úřadů, návrhy opatření anebo rozhodnutím krajského úřadu. Na úkony, které obec s touto funkcí zastává, získává finanční příspěvky ze státního rozpočtu (Čmejrek, Kopřiva, 2007, s. 37).

3.4 Orgány obce

3.4.1 Zastupitelstvo obce

Hlavním orgánem samosprávy obce je zastupitelstvo. Členy zastupitelstva volí občané v komunálních volbách. Počet členů zastupitelstva závisí na počtu obyvatel dané obce. Členů může být od 5 do 55, viz tabulka č. 1. Dle dřívějšího znění zákona o obecním zřízení smělo být v obci do 500 obyvatel voleno nanejvýš devět členů zastupitelstva, což znamenalo, že obec nesměla založit radu obce, protože k jejímu založení je potřeba nejméně 15 členů zastupitelstva. Kvůli tomu byla provedena úprava tohoto zákona a obcím s malým počtem obyvatel do 500 bylo dovoleno volit až 15 členů zastupitelstva (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 39).

Tabulka 1 - Počet členů zastupitelstva podle počtu obyvatel obce

Počet obyvatel obce	Počet členů zastupitelstva
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
od 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
od 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
od 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
od 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona 128/2000 Sb., o obcích

Po ukončení volebního hlasování získává zvolený člen zastupitelstva obce mandát. Členové, kteří byli zvoleni, musí složit slib před zastupitelstvem obce. Tento slib zpečetí

svým podpisem. Člen zastupitelstva zastává mandát osobně a tak, aby byl v souladu s jeho slibem, přičemž jeho výkon není omezen žádnými nařízeními. Zastupitelstvo má pravomoci schvalovat rozpočet, závěrečný účet obce a program rozvoje obce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 40).

Členové zastupitelstva obce jsou zavázáni účastnit se zasedání zastupitelstva obce. Toto zasedání se koná podle nezbytnosti, nicméně je povinností svolávat zasedání neméně jednou za tři měsíce. Hlavním představitelem zastupitelstva obce je starosta obce, který zasedání svolává a vede. Zastupitelstvo může rozhodovat, pokud je přítomna více než polovina členů zastupitelstva. Pokud tomu tak není, musí se zasedání odložit a svolat znovu do 15 dnů. Zasedání je veřejné pro všechny občany. O jeho konání podává informace obecní úřad nejméně týden předem (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 42-43).

Během zasedání zastupitelstva obce se vede písemný záznam, ve kterém je uvedeno kolik členů bylo přítomno, co se projednávalo, popřípadě výsledky hlasování. Na záznamu ze zasedání zastupitelstva musí být podpis starosty nebo místostarosty obce, eventuálně ověřovatele. Tento záznam musí být uschován na obecním úřadě pro případ, že by do něho chtěl někdo nahlédnout. Občané jsou informováni o průběhu zasedání zastupitelstvem obce, které zpřístupní informace tak, jak je veřejnost zvyklá (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 43).

3.4.2 Rada obce

Rada je výkonným orgánem obce, ve které je nejméně 15 členů zastupitelstva. Obce, které mají méně než 15 členů zastupitelstva, radu nevolí. V obcích, kde rada není, zastává její funkci starosta. Rada má lichý počet členů, nejméně může mít 5 členů a nejvíce 11. Členů v radě obce nesmí být více než jedna třetina počtu členů v zastupitelstvu obce. Hlavními představiteli rady obce jsou starosta, místostarosta a další z členů zastupitelstva. Rada obce má právo starat se o hospodaření obce dle odsouhlaseného rozpočtu a vykonávat rozpočtová nařízení v míře určené zastupitelstvem obce (Čmejrek, 2008, s. 38).

Zasedání rady obce se uskutečňuje podle potřeby a není veřejné. Pokud je na zasedání přítomna více než polovina členů rady, je možné činit rozhodnutí. Aby bylo rozhodnutí platné, musí souhlasit více než polovina všech členů. Rada obce, stejně tak jako zastupitelstvo, vede zápis ze zasedání. V zápisu je uveden počet přítomných členů rady,

o čem se jednalo a výsledky případného hlasování. Zápis je podepsán starostou obce, místostarostou nebo jiným členem rady (Čmejrek, 2008, s. 38-39).

3.4.3 Starosta a místostarosta obce

Starosta je hlavním představitelem zastupujícím obec zvenčí. Stejně jako místostarostu ho volí členové zastupitelstva obce. Starosta nemá charakter statutárního orgánu, ale je členem rady obce. To, že nemá charakter statutárního orgánu, znamená, že nemá pravomoci schvalovat úkony, které to vyžadují. Může tak učinit až po jejich schválení zastupitelstvem nebo radou obce. Jestliže tak neučiní, tato schválení nejsou platná. Jak starosta, tak místostarosta musejí být občany České republiky na rozdíl od zastupitelů obce a je třeba, aby byli starší 18 let (Balík, 2009, s. 74).

Pravomocí starosty je jmenování a odvolání tajemníka obecního úřadu se svolením ředitele krajského úřadu. Starosta má také pravomoc svolávat a řídit zasedání zastupitelstva obce, což je jeho hlavním úkolem. Dalším z úkolů je, aby zajistil, že občané budou dobře informováni o chodu místní samosprávy. Starosta spolu s místostarostou jsou odpovědní za vykonávání svých činností zastupitelstvu (Balík, 2009, s. 75-76).

Zástupcem starosty je místostarosta, kterému zastupitelé mohou předat některé úkony. Pokud se starosta vzdá své funkce nebo je ze své funkce odvolán, místostarosta přebírá jeho pravomoci až do doby, než je zvolen nový starosta. Jestliže je odvolán nebo se vzdá své funkce i místostarosta, potom zastupitelé jmenují starostou jiného člena zastupitelstva (Balík, 2009, s. 76).

3.4.4 Obecní úřad a tajemník obecního úřadu

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarosty, tajemníkem obecního úřadu (pokud je tato funkce v obci založena) a zaměstnanci obecního úřadu. Hlavním představitelem obecního úřadu je starosta. Obecní úřad vykonává státní správu v přenesené působnosti a také plní úkoly v poli samostatné působnosti, které mu jsou kladeny zastupiteli nebo radou obce. Vypomáhá komisím a výborům v jejich aktivitách a činí rozhodnutí v situacích určených zákonem o všeobecném zřízení nebo zvláštním zákonem (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 47).

Funkce tajemníka obecního úřadu je ze zákona zřízena v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s přenesenou působností. Tato funkce může být zřízena i v ostatních obcích, ale není to povinnost. Tajemník obecního úřadu nesmí být členem

žádného politického hnutí ani politické strany. Jeho funkcí je odpovědnost starostovi za vykonávání úkolů obecního úřadu v samostatné, ale i přenesené působnosti. Povinností tajemníka obecního úřadu je zajišťování výkonu přenesené působnosti. Dále vykonává úkoly, které mu byly zadány zastupitelstvem, radou nebo starostou obce a stanovuje platy zaměstnancům obecního úřadu. Pokud v obci není založena funkce tajemníka, potom tuto práci vykonává starosta obce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 47).

3.4.5 Orgány zastupitelstva a rady obce

V obci je možné vytvořit iniciativní a kontrolní orgány, kterými jsou výbory a komise. Orgány zastupitelstva obce jsou výbory a orgány rady obce jsou komise. Nemůže tomu být naopak, aby zastupitelstvo zřizovalo komise a rada zřizovala výbory. Obce, které nemají radu, mohou mít komise. Ty nezřizuje zastupitelstvo, ale učiní tak starosta (Balík, 2009, s. 78).

V obci musí být vždy zastupitelstvem vytvořen kontrolní a finanční výbor. V těchto výborech musejí být alespoň tři členové. Členy kontrolního a finančního výboru nesmí být starosta, místostarosta ani tajemník obce. Další výbor, který může být v obci zřízen, je výbor pro národnostní menšiny. Tento výbor je zřizován za předpokladu, že při posledním sčítání obyvatel bylo zjištěno, že v obci žije nejméně 10 % obyvatel, kteří mají jinou než českou národnost. Výbor musí být složen nejméně z poloviny členy národnostní menšiny. Má vždy lichý počet členů a jeho předsedou musí být člen zastupitelstva obce. Schůze výboru se pořádají podle potřeby a projednávají se na nich úkoly, kterými byl výbor pověřen zastupitelstvem. Výbor je za svá jednání odpovědný zastupitelstvu (Balík, 2009, s. 78-79).

Na počet členů a jejich skladbu v komisi nejsou zákonem kladeny žádné nároky. Členy komise jmenuje rada obce. Komise může být výkonným orgánem obce, pokud byla pověřena vykonáváním přenesené působnosti. V tomto případě smí být jejím předsedou pouze ten, kdo má patřičné vzdělání pro výkon této funkce. Aby mohlo být učiněno rozhodnutí, musí s ním všichni členové komise souhlasit. Komise je za svá jednání odpovědná radě. Pouze v záležitostech týkajících se vykonávání přenesené působnosti je za svá jednání odpovědná starostovi obce (Balík, 2009, s. 79)

3.5 Financování obcí

Financování obcí má svou nynější podobu od roku 2000. V tomto roce nastaly hlavní změny ve stanovení obecních příjmů. Příjmy obce mohou být rozděleny na daňové, nedaňové, kapitálové a dotace (Balík, 2009, s. 33).

Hlavním zdrojem příjmů do obecního rozpočtu jsou daňové příjmy. Tyto příjmy se dělí na sdílené typy daní a svěřené daně. Jak už vyplývá z názvu „sdílené“ daně, jsou to ty daně, které obec sdílí s dalšími složkami rozpočtové soustavy. Na výši těchto příjmů má hlavní vliv počet obyvatel v dané obci. Příjmy ze svěřených daní jdou přímo do rozpočtu dané obce. Daňové příjmy obce jsou tvořeny z daní z příjmů právnických osob, daní z příjmů fyzických osob, daní z nemovitých věcí, daní z hazardních her a ostatními poplatky (Balík, 2009, s. 33-34).

Dalším významným příjmem obecního rozpočtu jsou nedaňové příjmy, kterými jsou příjmy z vlastního podnikání obce, poplatky, pokuty, penále a ostatní. Na výši těchto příjmů má velký vliv objem majetku a rozsah vlastní činnosti. Kapitálové příjmy jsou tvořeny příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného, nehmotného i finančního majetku. Kapitálové příjmy jsou tzv. komplementárním zdrojem příjmů obce, protože mají nejmenší vliv na rozpočet obce. Dotace se dělí na krajské, státní a dotace z různých evropských fondů (Balík, 2009, s. 35-37).

3.6 Komunální volební systém

Volby jsou řízeny zákonem, který upravuje celý jejich průběh, ať už se jedná o zpracování a kontrolu voličských seznamů, sestavování kandidátních listin, vyhlášení výsledků voleb nebo další činnosti. Volební právo má občan České republiky, který je svéprávný a jeho věk je přesahuje 18 let, dále musí mít v obci nahlášený trvalý pobyt. Volební právo může mít také občan jiného členského státu Evropské unie, který musí mít v obci trvalé bydliště (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010 s. 52; Čmejrek, 2008, s. 51).

Pojem volební systém lze v užším smyslu chápat jako princip, na kterém stojí podstata převodu hlasů na mandáty. V užším smyslu se užívají dva hlavní principy volebních systémů, které se odlišují ve své struktuře. Prvním je většinový systém, který je zřízen na základně jednomandátového volebního obvodu a je jednodušší. Podle počtu volených mandátů je dán počet volebních obvodů. Druhý systém je proporcionální, a je charakteristický tím, že voliči nedávají hlasy jednotlivým kandidátům, ale volí celou

kandidátní listinu. Tento systém je oproti většinovému systému složitější. Využití proporcionálního systému je v obvodech, které jsou vícemandátové. V širším smyslu vyjadřuje volební systém souhrnnou formu volebního mechanismu. Základními prvky volebního systému jsou volební obvod, forma kandidatury, struktura hlasu, volební klauzule a volební formule (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010 s. 52-53).

3.6.1 Volební obvod

Velikost je hlavní proměnnou volebního obvodu a udává se počtem mandátů, které se v daném obvodu přidělují. Velikost volebních obvodů se výrazně odlišuje a dělí se na tři skupiny velikostí. První skupinou je nízká velikost, která má dva až čtyři mandáty, druhou je střední, kde je pět až devět mandátů a třetí je vysoká, kde je deset a více mandátů. Volební výsledky jsou vyváženější, pokud velikost volebních obvodů je co největší. V jednomandátových volebních obvodech se uplatňuje metoda gerrymandering. Tato metoda byla prvně využita v USA v roce 1812. Pomocí gerrymanderingu může za jistých podmínek politická reprezentace dosáhnout lepšího výsledku (Balík, 2009, s. 92; Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 55).

„Obec tvoří jeden volební obvod. Zastupitelstvo obce může nejpozději 85 dnů předem konání voleb vytvořit více volebních obvodů. V hlavním městě Praze a v územně členěných statutárních městech může být městská část nebo městský obvod součástí pouze jednoho volebního obvodu“ (Zákon č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, § 27).

3.6.2 Forma kandidatury

Forma kandidatury se dělí na dva typy, a to personální kandidaturu a kandidaturu na kandidátní listině. Ve většinovém volebním systému se využívá personální kandidatura a v proporcionálním systému se využívá kandidatura na kandidátní listině. Rozlišují se tři typy kandidátních listin, kterými jsou přísně vázané, vázané a otevřené kandidátní listiny (Čmejrek, 2008, s. 50).

U komunálních voleb se uplatňuje systém otevřené neboli volné kandidátní listiny, což znamená, že volič může hlasovat pro jednotlivé kandidáty, určitou kandidátní listinu nebo může své hlasy rozdělit mezi kandidáty jednotlivých kandidátních listin (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 60).

Do zastupitelstva obce kandidují subjekty, kterými mohou být politické strany a politická hnutí, nezávislí kandidáti a jejich sdružení. Nezávislí kandidáti a sdružení nezávislých kandidátů, kteří musí při registraci kandidátní listiny předložit také petici, která musí být podepsána voliči, kteří podporují právě tuto kandidující stranu, přičemž sdružení nezávislých kandidátů potřebuje podpis od 7 % obyvatel daného obvodu nebo obce, ve které kandidují v závislosti na velikosti obvodu nebo obce. Nezávislí kandidáti musejí mít podpisy od 5-0,5 % obyvatel žijících v obci nebo volebním obvodu s vazbou na velikost obvodu nebo obce. Dokument, ve kterém je uveden počet nezbytných podpisů voličů, je zveřejněn příslušným úřadem nejdéle 85 dnů před dnem konání voleb na úřední desce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 60-61).

3.6.3 Struktura hlasu

Struktura hlasu je úzce spjata s formou kandidatury, která je zmíněna výše. Strukturu hlasu lze chápat jako formu transformace odlišných předností voličů v jednotné podobě hlasování. Volič svým hlasem dává najevo své politické názory a preference. Hlasy se rozdělují na jednotné a vícenásobné, kdy jednotné se využívají u personální kandidatury nebo u přísně vázané kandidátní listiny. V případě vázané kandidátní listiny je typický preferenční hlas. V komunálních volbách je uplatňován vícenásobný hlas a také kombinovaný hlas, který se využívá v otevřených kandidátních listinách. Kombinovaný hlas znamená, že volič může dát svůj hlas jak celé kandidátní listině, tak i jednotlivým kandidátům ostatních kandidátních listin. V tomto případě jsou upřednostněny hlasy pro jednotlivé kandidáty a počet zbylých hlasů se přidělí volební straně, kterou volič zaškrtnl. Volič může dát tolik hlasů, kolik je členů zastupitelstva obce (Čmejrek, 2008, s. 50; Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 56, 62).

3.6.4 Volební klauzule

Jedná se o hranici stanovenou zákonem, která musí být politickou stranou překonána, aby mohla být zapojena do systému dělení mandátů. Procentuální hranice je nastavena na pět procent (Balík, 2009, s. 98).

Volební klauzule je v českém komunálním volebním systému od roku 2001 a její výše je též stanovena na pět procent, ale dochází u ní k úpravám a posouvání. Pokud Český statistický úřad zjistí, že stanovenou podmínku nesplňují alespoň dvě kandidátní listiny, snižuje se postupně pětiprocentní hranice o jedno procento až do doby, kdy bude podmínka

splněna. Pokud jsou obsazeny všechny mandáty nebo více než polovina, hranice volební klauzule je pět procent. Jestliže tomu tak není, hranice se bude snižovat o jedno procento až do doby splnění této podmínky. K hranici pěti procent by se nepřihlíželo, pokud by byla podána jen jedna kandidátní listina (Balík, 2009, s. 98; Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 63).

3.6.5 Volební formule

Jedná se o matematickou operaci, ve které jsou převáděny hlasy voličů na mandáty. Jsou rozlišovány dva typy volební formule. Prvním typem jsou většinové volební formule, které se využívají v jednomandátových volebních obvodech. Druhým typem jsou proporcionální volební formule, které se používají ve vícemandátových volebních obvodech (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 58).

V České republice se v komunálních volbách aplikuje d'Hondtova volební formule. Při aplikování této volební formule se celkový počet platných hlasů, které získala kandidátní listina, vydělí čísly jedna, dva, tři a více tak, aby dělitelná hodnota odpovídala celkovému počtu kandidátů na kandidátní listině. Tyto vypočítané hodnoty poté Český statistický úřad seřadí podle velikosti, a to až do hodnoty mandátů, které budou při volbách přiděleny. Kandidátní listina získává jeden mandát za každou hodnotu obsaženou v řadě. Pokud by došlo ke shodě hodnoty, rozhoduje celkový počet získaných hlasů dané kandidátní listiny. Kdyby se stalo, že i tak budou hodnoty stejné, konečné rozhodnutí bude dáno losováním. Mandáty se přidělují jednotlivým kandidátům tak, že se vydělí celkový počet hlasů, které získala kandidátní listina, počtem jejích členů (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 63-64).

3.7 Lokální politické stranictví

Politické strany v obcích mají významnou roli v zastupitelské demokracii, protože právě strany umožňují chod demokratického politického systému. Pro politické strany je charakteristické, že jsou dobrovolnou, trvalou a otevřenou organizací. Političtí aktéři se pomocí voleb snaží dosáhnout politické moci. Aktivní občané se ve stranách sdružují kvůli stejným názorům, zájmům a cílům. Strany se snaží pomocí voleb dosáhnout co možná největšího podílu na státní moci. Ve velkých městech, kterých v České republice není mnoho, je poslání politických stran prakticky totožné jako v politickém systému na národním stupni. V obcích, které mají do 1 000 obyvatel, se nevyskytují politické

strany, kandidují zde nezávislí kandidáti a jejich sdružení. Obce, které mají do 2 000 obyvatel, se setkávají s částečnou škálou politických stran (Čmejrek, 2008, s. 57, 60, 62; Říchová, 2002, s. 89).

V politickém systému je důležitá odlehlost mezi volenými politickými orgány a občany. Tato odlehlost je velká na úrovni parlamentní, krajů a velkých měst a bez stranického a ideologického zprostředkování by demokratický systém nemohl fungovat. Ve venkovských obcích a malých městech jsou kontakty mezi lidmi větší (Čmejrek, 2008, s. 62).

3.8 Fenomén politické nezávislosti

Je možno pozorovat, že typickým znakem pro politickou scénu na komunální úrovni je velké zastoupení nezávislých kandidátů a jejich sdružení, oproti velkým politickým stranám. Splňují totiž určité znaky lokálního politického procesu. Záleží však na velikosti dané obce. Nezávislí kandidáti a jejich sdružení jsou hlavními aktéry v nejmenších obcích. Čím je obec větší, tím více klesá počet nezávislých, proto ve větších obcích bývají převážně doplňkovým článkem stranického spektra (Čmejrek, 2008, s. 64, 67).

3.9 Konfliktní linie

Konfliktní linie představují jakési označení pro rozpory odlišných zájmů skupin ve společnosti, okolo kterých se mohou vytvářet politické subjekty. Ve společnosti mohou být konfliktní linie různé. Avšak o konfliktních liniích lze mluvit i v případě, že rozdíl mezi různými skupinami, například ideologický, etnický, sociální a tak podobně, přejde v otevřený konflikt, který trvá delší dobu a tvoří politický problém (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 125).

V České republice převažuje socioekonomická konfliktní linie, což označuje nesouhlas levice a pravice. Politologové mají stejný názor na konflikty v obcích. Jejich názor je, že čím je obec menší, tím méně vznikají rozdílné názory. V některých malých obcích dochází ke konfliktům spíše osobního charakteru, naopak ve větších obcích dochází více k soutěživosti (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 125-126).

Konflikty mohou vznikat na základně odlišného názoru o vizi obce. To se týká především obcí, ve kterých se budují tak zvaná satelitní městečka. V takových obcích může dojít během krátkého časového úseku k velkému nárůstu obyvatelstva, což zapříčiní

velké zatížení místní infrastruktury. Mohou vzniknout nároky na zastupitelstvo obce, a to jak ze strany místních, tak i nově přichozích obyvatel. Těmito nároky mohou být například lepší vybavenost obce, zajištění lepších podmínek pro žití a podobně (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 127).

3.10 Komunální koalice

Získání samotného mandátu není pro politickou moc dostatečné, protože k vládnutí je potřeba dosáhnout nadpoloviční většiny mandátů. Z tohoto důvodu se uzavírá koalice, kdy se dvě strany dohodnou na spojenectví. S většinou mandátů poté mohou politické strany uplatňovat svůj program. Od poloviny 20. století stojí způsob tohoto uzavírání spojenectví a jeho logika v centru pozornosti politické vědy (Balík, 2009, s. 187).

3.10.1 Typologie koalic dle Balíka

Koalice se obecně dělí na dvě hlavní kategorie. Těmito kategoriemi jsou minimálně vítězné a nadměrné, které se dříve označovaly jako velké koalice. Takovéto rozdělení vypovídá jen o míře soutěživosti, proto se ke zkoumání typů koalic využívá dvouúrovňové třídění. Zmíněné dělení označuje třídu koalice, která je založena na počtu mandátů. Druhou úrovní je typ, který je založen na ideové vzdálenosti prvků v systému a dále na počtu mandátů. Každá třída koalice se spojuje s různými typy. Ke třídě minimální vítězné koalice lze řadit typ minimální vítězné ideově propojené a minimální vítězné ideově nepropojené koalice. Ke třídě nadměrné koalice lze řadit typy nadměrně ideově propojené, nadměrně ideově nepropojené, široké a všestranné koalice. Pouze typ velké koalice může být přiřazen oběma třídám (Balík, 2009, s.188).

3.10.1.1 Minimální vítězná ideově propojená koalice

Jedná se o koalici, která má právě tolik mandátů, kolik jich je potřeba k většině a členové k sobě mají ideově blízko. Tento typ koalice je z pohledu teorie racionální volby a optimální ideové propojenosti nejrozumnějším. Současně podporuje soutěživost stranického systému, kdy poskytuje voličům naději na možné změny v politice, vyvolané rozdílnými volebními výsledky v následujících volbách (Balík, 2009, s. 190).

3.10.1.2 Minimální vítězná ideově nepropojená koalice

Tato ideově nepropojená koalice se skládá z nejmenšího možného počtu mandátů. Je tvořena subjekty z opačných částí politického spektra. Minimální vítězná ideově nepropojená koalice vzniká hlavně ve dvou situacích. V prvním případě vítěz nevytvoří minimální vítěznou ideově propojenou koalici, protože nemá s kým. Ve druhém případě nevytvoří minimální vítěznou ideově propojenou koalici z personálních důvodů (Balík, 2009, s. 191).

3.10.1.3 Velká koalice

Typ velké koalice je oproti ostatním typům výjimečný tím, že není definován charakterem většiny, ale je definován ideově. Jde o situaci, kdy ve výkonné moci spolupracují dva dominantní, ideově protikladní aktéři. Aby byla koalice označena za velkou, je nutné, aby byli v opozici alespoň dva poměrní protivníci, kteří jsou ideově různorodí (Balík, 2009, s. 191-192).

3.10.1.4 Nadměrná ideově propojená koalice

Pro fungování této koalice jsou důležité dvě skutečnosti. Musí být přítomný alespoň jeden nadbytečný člen a je nutné, aby participující subjekty byly ideově příbuzné. Tento typ koalice vzniká nejčastěji v systémech, kde je pro veškeré rozhodování potřeba nadpoloviční většina všech (Balík, 2009, s. 192-193).

3.10.1.5 Nadměrná ideově nepropojená koalice

Nadměrná ideově nepropojená koalice je téměř totožná s předešlým typem, ale je tvořena ideově vzdálenými členy. Tento typ koalice bývá zaměňován s velkou nebo širokou koalici a podobá se minimální vítězná ideově nepropojené koalici, s výjimkou přítomnosti nadbytečného člena (Balík, 2009, s. 194).

3.10.1.6 Široká koalice

V široké koalici se pojí téměř všechny relativní politické síly. Mimo koalici setrvává jeden důležitý politický partner. Koalice musí mít více než dva členy, kteří jsou zapotřebí k získání nadpoloviční většiny hlasů. Subjekty musejí být ideově různorodé. Široké koalice nejčastěji vznikají z důvodu snahy zapojit co nejvíce subjektů do kolektivní odpovědnosti (Balík, 2009, s. 194-195).

3.10.1.7 Všestranická koalice

Konečným typem je všestranická koalice, což je označení pro situaci, kdy se na formování výkonné moci podílejí všechny důležité politické síly. Při vytváření širokých a všestranických koalic na komunální úrovni je možno pozorovat vliv pojetí obce jako Gemeinschaft. Je důležité, aby mezi stranami vládla sounáležitost a jednotnost (Balík, 2009, s. 195-196).

3.10.2 Rozdělení koalic dle Jüptnera

Podle Petra Jüptnera se koalice rozlišují z hlediska velikosti dané obce. Rozlišují se čtyři typy obcí, kterými jsou menší obce, obce menší střední velikosti, obce větší střední velikosti a největší obce (Jüptner, 2004, s. 82-83).

3.10.2.1 Koalice v menších obcích

Prvním typem jsou menší obce, které mají nejvýše 1 700 obyvatel. V těchto obcích kandidují hlavně nezávislí kandidáti a jejich sdružení. Jelikož se jedná o malé obce, nevolí se obecní rada a pozice starosty je obsazena, tudíž nemá smysl se spojovat. Velice výjimečná je stavba minimálních vítězných koalic. V menších obcích se vyskytují předvolební koalice, které nemají soutěživý charakter (Jüptner, 2004, s. 84-87).

3.10.2.2 Koalice v menších středních obcích

Menší střední obce je označení pro obce, které mají 1 701–9 000 obyvatel. V těchto obcích se vyskytují kromě nezávislých kandidátů také politické stany. Koalice zde mají neformální a uzavřenou podobu. Jednotliví účastníci mezi sebou nesoutěží. Koalice se i v této kategorii vyskytují málo (Jüptner, 2004, s. 87, 91).

3.10.2.3 Koalice ve větších středních obcích

Větší střední obce mají 9 001–45 000 obyvatel. V zastupitelstvech větších středních obcí jsou zastoupeny převážně politické strany a většina jejich kandidátů jsou registrovaní členové politických stran. Nezávislá sdružení se v těchto obcích spíše nevyskytují, a to z důvodu náročných podmínek pro kandidaturu. Předvolební koalice se zde také převážně nevyskytují. Vytvářejí se zde exekutivní koalice, které vznikají po volbách a mají tacitní a explicitní povahu. Nejvíce se zde vytvářejí velké koalice (Jüptner, 2004, s. 92-94).

3.10.2.4 Koalice v největších obcích

Petr Jüptner stanovil pro největší obce spodní hranici počtu obyvatel na 45 000. Tato skupina zahrnuje převážně statutární města. V této skupině se nevyskytují nezávislí kandidáti a jejich sdružení, ale dominují zde politické strany. Koalice jsou pro největší obce samozřejmostí. Vyskytují se zde i předvolební koalice, které vznikají hlavně z důvodu získání pěti procent hlasů pro vstup do zastupitelstva. Setkat se můžeme také s minimálními, ale hlavně velkými koalicemi (Jüptner, 2004, s. 95-96, 98).

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika města Dobříš

Město Dobříš leží přibližně 35 kilometrů jižně od hlavního města Prahy. Obec s rozšířenou působností, která je zároveň obcí pověřenou, se nachází uprostřed vrchovin Hřebeny, Brdy a Kozí hory ve Středočeském kraji v okrese Příbram. Město má dvě místní části. První částí je malá obec Trnová, která se nachází severozápadním směrem od druhé části, kterou je právě obec Dobříš. Nadmořská výška dosahuje 370 metrů a rozloha činí 53,41 km². Městem vede rychlostní silnice R4, která umožňuje obyvatelům rychlé spojení s hlavním městem. Dále se zde nachází koncová železniční stanice, která vede z Prahy přes Vrané nad Vltavou (www.mestodobris.cz).

Obrázek 1 - Poloha města Dobříš

Zdroj: www.mapy.cz

4.2 Historie města

Z historického hlediska je Dobříš osídlena od pradávna. Nejstarší nálezy jsou z mladší doby kamenné. Název města Dobříš je podle jedné z pověstí odvozen od jména vладыky Dobřícha. V 10. století Dobříš procházela Zlatá stezka, která vedla z Prahy do Bavor. První písemná zmínka o Dobříši je z roku 1252, kdy zde sídlil král Václav I. se svou družinou. V loveckém dvorci, ve kterém sídlil, vydal čtyři královské listiny, které jsou uloženy ve Vídni. Lovecký dvorec byl přibližně v roce 1340 za Jana Lucemburského přestavěn na pevný kamenný hrad. Pod hradem vznikla trhov^á ves, která se postupem času

rozrostla na městečko. Úřad nejvyššího lovčího království byl na hrad Dobříš přenesen roku 1367. Na počátku roku 1421 byl hrad dobyt a následně vypálen i spolu s městečkem. V roce 1422 byl úřad královského lovčího přeložen na hrad Žebrák. V poslední třetině 16. století bylo vybudováno renesanční sídlo, které se nacházelo pod starým hradem. V roce 1630 panství koupil Bruno Mannsfeld. Na přelomu 16. a 17. století bylo náměstí přesunuto na dnešní Mírové náměstí. Stalo se tak po velkém požáru v roce 1639, který zničil celé město i zámek. Dobříšský zámek, jak ho známe dnes, byl postaven v letech 1745–1765. Roku 1797 byl také dostavěn kostel Nejsvětější Trojice, který leží přímo naproti u zámku. Starý hrad byl po požáru přestavěn na sýpku. V 50. letech 17. století byla ve Staré Huti u Dobříše synem Bruna Mannsfelda založena železárna.

Ve městě Dobříš byla postavena parní pila, lihovar a pivovar. V roce 1897 byla zřízena železnice z Dobříše do Prahy, což pomohlo místním podnikatelům v jejich rozvoji. V 19. století se začal rozvíjet průmysl, a to rukavičkářství, kovovýroba, těžba a zpracování dřeva. V dubnu 1948 začala výstavba továrny pro výrobu rukavic a už roce 1950 se v rozestavěné továrně začalo pracovat. V Dobříši tak vzniklo největší centrum pro výrobu rukavic, v zemi. Město se proto nazývalo „město rukavic“. Rukavičkářské závody se podílely na kulturním a politickém životě ve městě. Rukavice byly dodávány do téměř 30 zemí v celém světě. Ve 20. století se ve městě začala budovat kanalizace a veřejný vodovod. Kulturní a společenský život ve městě byl vždy velmi bohatý. Byly založeny různé spolky, které se zachovaly do dnešní doby. V roce 1868 byl založen Sokol, který dodnes patří k významným občanským sdružením ve městě. (www.mestodobris.cz)

Obrázek 2 - Znak města Dobříš

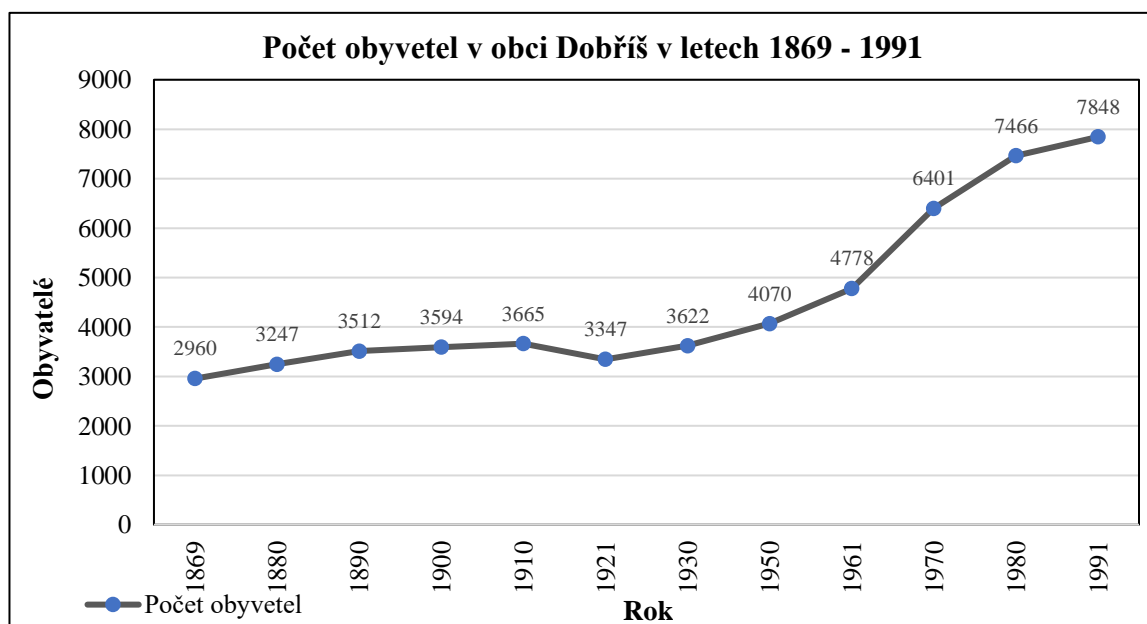
Zdroj: www.mestodobris.cz

4.3 Demografická analýza

4.3.1 Počet obyvatel

Počet obyvatel v obci Dobříš stále roste. Z grafu č. 1 je možné vidět růst obyvatelstva v letech 1869 až 1991. Během těchto 122 let vzrostl počet obyvatel o více než 50 %. Nepatrný pokles byl zaznamenán pouze v letech 1910 až 1921, kdy počet obyvatel klesl o více než 300. Důvodem tohoto poklesu byla první světová válka.

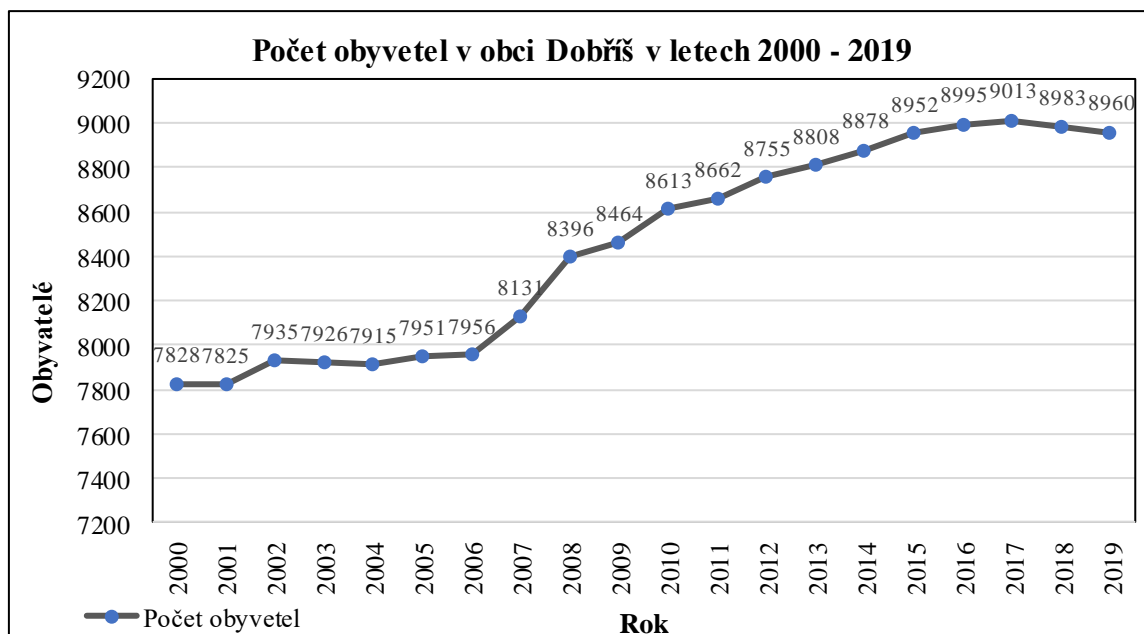
Graf 1 - Vývoj obyvatelstva v obci Dobříš 1869-1991

Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

V grafu č. 2 je vyobrazen vývoj obyvatelstva v letech 2000 až 2019. Graf má převážně rostoucí charakter. Nejvíce obyvatel v Dobříši žilo v roce 2017, což bylo 9 013 lidí. Po tomto roce došlo k velice nepatrnému poklesu. Roku 2019 bylo o 53 obyvatel méně než v roce 2017. Město se stále rozrůstá a vyvíjí, proto obyvatelé stále přibývají.

Graf 2 - Vývoj obyvatelstva v obci Dobříš v letech 2000-2019

Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

4.3.2 Věková struktura obyvatel

V obci Dobříš žilo k 1.1.2020 celkem 8 960 obyvatel, z toho 48 % mužů a 52 % žen. Přesněji 4 340 mužů a 4 620 žen. Průměrný věk u žen je 43,2 let a u mužů 40,3 let. Celkový průměrný věk všech obyvatel je 41,8. V grafu č. 3 je celkový počet obyvatel rozdělen do tří skupin podle věku v procentech. První skupinu tvoří obyvatelé ve věku 0-14 let, kterých je 1 625, tedy 18 %, z toho 833 chlapců a 792 dívek. Ve druhé skupině jsou obyvatelé ve věku 15-64 let, kteří tvoří 62 %, tedy 5 579, z toho 2 786 mužů a 2 793 žen. Třetí skupina je tvořena obyvateli ve věku 65 a více let, kterých je celkem 1 756, tedy 20 %, z toho 721 mužů a 1 035 žen (www.czso.cz).

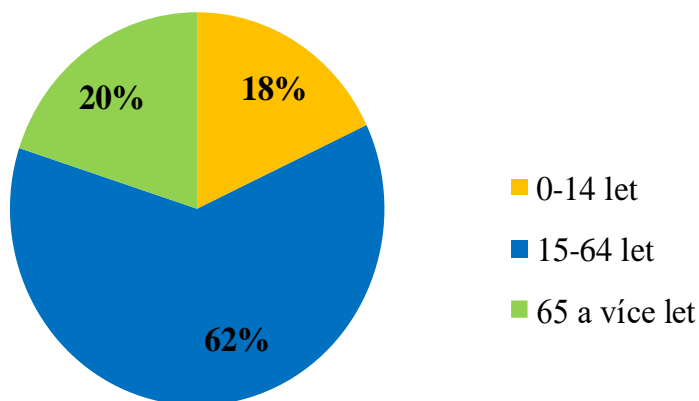
Tabulka 2 - Věková struktura obyvatel v obci Dobříš k 1.1.2020

	0–14 let	15–64 let	65 a více let	Celkem	Průměrný věk
Muži	833	2 786	721	4 340	40,3
Ženy	792	2 793	1 035	4 620	43,2
Celkem	1 625	5 579	1 756	8 960	41,8

Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

Graf 3 - Celkový počet obyvatel k 1.1.2020

CELKOVÝ POČET OBYVATEL

Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

4.3.3 Pohyb obyvatel

K 1.1.2019 bylo v obci Dobříš 8 983 obyvatel. V tabulce č. 3 je možné vidět přirozený nárůst a pokles obyvatelstva. V roce 2019 se v obci narodilo 115 dětí a zemřelo 100 obyvatel. Přistěhovalo se 246 osob a odstěhovalo se 284 osob. Ve městě se uzavřelo 42 sňatků a uskutečnilo se 19 rozvodů. K 31.12.2019 obec čítala 8 960 obyvatel. Po srovnání počtu obyvatel na začátku a na konci roku má Dobříš o 23 obyvatel méně (www.czso.cz).

Tabulka 3 - Pohyb obyvatel za rok 2019

	Živě narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Migrační úbytek	Celkový úbytek
Muži	64	53	120	145	-25	-14
Ženy	51	47	126	139	-13	-9
Celkem	115	100	246	284	-38	-23

Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

4.4 Socioekonomické ukazatele

4.4.1 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost je hlavním socioekonomickým ukazatelem. Nezaměstnanost se vypočítá z podílu dosažitelných uchazečů, tedy z uchazečů ve věku 15-64 let, kteří jsou schopni ihned nastoupit do zaměstnání, a z celkového počtu obyvatelstva ve stejném věku (www.mpsv.cz).

V tabulce č. 4 jsou uvedené hodnoty uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob za sledované období od 31.12.2015 až do 31.12.2019. Z těchto dat je patrné, že podíl nezaměstnaných osob v letech 2015-2019 klesal. Uchazečů o zaměstnání bylo v roce 2015 nejvíce, a to o 233 více než v roce 2019. Během let značně vzrostl počet volných pracovních míst, kterých bylo v roce 2015 pouhých 81, oproti tomu v roce 2019 bylo volných pracovních míst 810.

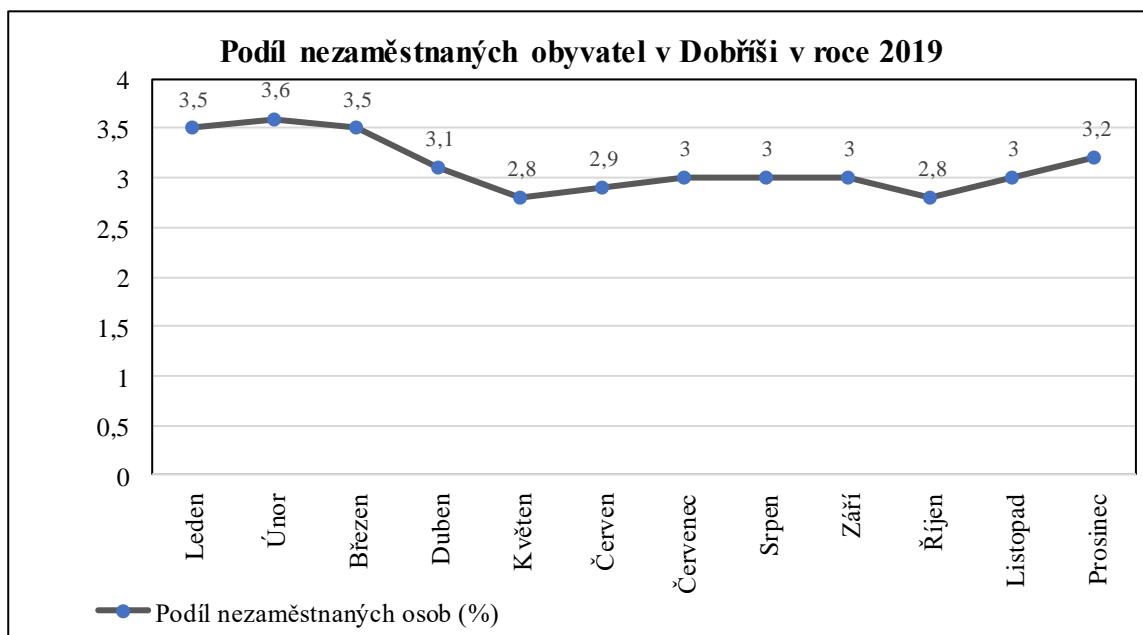
Tabulka 4 - Podíl nezaměstnaných osob v letech 2015-2019

Rok	Obyvatelstvo 15–64 let	Uchazeči o zaměstnání	Dosažitelní uchazeči	Podíl nezaměstnaných (%)	Volná pracovní místa
2015	5 785	421	418	7,2	81
2016	5 752	344	341	5,9	120
2017	5 703	221	221	3,9	127
2018	5 650	214	211	3,7	396
2019	5 609	188	181	3,2	810

Zdroj: vlastní zpracování dle www.data.mpsv.cz

V grafu č. 4 jsou uvedeny hodnoty podílu nezaměstnaných obyvatel za rok 2019. Podíl nezaměstnanosti se v roce 2019 pohyboval okolo 3 %. Nejvyšší počet uchazečů o zaměstnání byl v únoru, kdy se jednalo o 211 uchazečů, z toho dosažitelných uchazečů bylo 205 a podíl nezaměstnanosti dosahoval 3,6 %. Naopak nejnižší počet uchazečů byl v květnu a říjnu, a to s počtem 164 osob. V květnu bylo 159 dosažitelných uchazečů a v říjnu 156. Podíl nezaměstnanosti byl v obou měsících 2,8 %.

Graf 4 - Podíl nezaměstnaných obyvatel v Dobříši v roce 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle www.data.mpsv.cz

Velký vliv na nezaměstnanost má především poloha města. Město leží v blízkosti hlavního města Prahy a také okresního města Příbram. Ve městě sídlí několik důležitých zaměstnavatelů, kterými jsou například Doosan Bobcat EMEA s.r.o., Energon s.r.o., Bios s.r.o. a DOKAS s.r.o. Se svými 1 400 zaměstnanci je Doosan Bobcat EMEA s.r.o. největším zaměstnavatelem v regionu.

4.4.2 Podnikatelské subjekty

Ve městě Dobříš je ke dni 31.12.2019 registrováno celkem 2 599 podniků, z toho 1 342 jsou podniky se zjištěnou aktivitou. Nejvíce podniků se zjištěnou aktivitou je v oblasti velkoobchodu, maloobchodu, opravy a údržby motorových vozidel. Podniků v této oblasti je 281. Nejméně aktivních podniků spadá do oblasti veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení, kde jsou pouze 3 podniky (www.kurzy.cz).

Jak již bylo zmíněno výše, v Dobříši sídlí významné firmy, které zaměstnávají velkou většinu obyvatel jak z města, tak z jeho okolí. Nejvýznamnějšími firmami jsou Doosan Bobcat EMEA s.r.o. a Energon Dobříš s.r.o. Firma Doosan Bobcat EMEA s.r.o. vyrábí kompaktní nakladače a bagry, které dodává do Evropy, Afriky a na Střední Východ. Firma Energon se zabývá projektováním a stavbami v energetice.

4.4.3 Dopravní obslužnost

Dobříš má díky své poloze velice dobrou dopravní dostupnost, jelikož leží v blízkosti hlavního města Prahy. Kolem města vede dálnice D4, která spojuje Prahu se západní polovinou jihočeského kraje. Dálnice tak umožňuje pohodlnou cestu lidem, jak za prací, tak za zábavou. Autobusové nádraží leží přímo uprostřed náměstí vedle městského úřadu. Z nádraží jezdí autobusy do všech okolních vesnic a také do hlavního města. Ve městě je několik autobusových zastávek. Například zastávka Dobříš Větrník, Dobříš Průmyslová zóna, Dobříš Železniční stanice a další. Do hlavního města se z Dobříše lidé dostanou autobusem, který jezdí ve všední den každých 20 minut, cesta trvá přibližně 40 minut. Jedná se o linku Příbram – Dobříš – Praha. Ve městě je také železniční trať, která zde začíná a vede přes Vrané nad Vltavou do Prahy na Hlavní nádraží. Vlák jezdí v delších intervalech než autobus a cesta trvá přibližně o půl hodiny déle.

4.4.4 Občanská vybavenost

Ve městě Dobříš nalezneme téměř vše, co potřebujeme v každodenním životě. Nachází se zde několik větších potravinových řetězců (supermarketů) jako jsou Penny Market, Lidl, Coop a za nedlouho přibude i Billa. Dále ve městě nalezneme několik menších odchodů s potravinami, ovocem a zeleninou, řeznictví, obchody s oblečením, se zvířecími potřebami, květinářství, zlatnictví, drogerie a spoustu dalších obchodů.

Ve městě se nachází také několik vzdělávacích zařízení pro děti a dospívající. Vzdělávacími zařízeními ve městě jsou tři mateřské školy, dvě základní školy, základní škola pro zdravotně postižené děti, základní umělecká škola a další soukromé školy. Dále žáci mohou pokračovat ve studiu na Gymnáziu Karla Čapka nebo na středním odborném učilišti a odborném učilišti Hluboš.

Občané mohou využívat několik zdravotnických zařízení. Mezi hlavní zdravotnická zařízení patří dobříšská poliklinika a Masarykovo sanatorium. Na poliklinice mohou občané navštívit nejen praktické lékaře, ale i využít ambulantní služby různých lékařů a také ostatní zařízení, kterými jsou například lékárna, oční optika a kosmetický salon. Masarykovo sanatorium je zdravotnické zařízení pro dlouhodobě nemocné pacienty. Toto zařízení se nachází v rozsáhlém areálu na okraji města. Pro starší občany je zde Domov pro seniory. Tento domov je určen pro starší osoby ve věku od 65 let.

V obci je spousta možností vyžití pro děti i dospělé. Veřejnost může využívat například širokou škálu hřišť, ať už dětských nebo sportovních. Jsou zde tenisové kurty,

posilovny, lesní cyklotrasy a také nově zrekonstruované zimní kluziště. V místním kulturním domě se pořádají různé koncerty a výstavy pro veřejnost. Také na dobříšském zámku probíhají prohlídky, kulturní vystoupení a výstavy pro veřejnost. Dále se tu pořádají svatby, vítání občánků, loučení s absolventy jak základních škol, tak i Gymnázia Karla Čapka.

4.4.5 Spolky a organizace

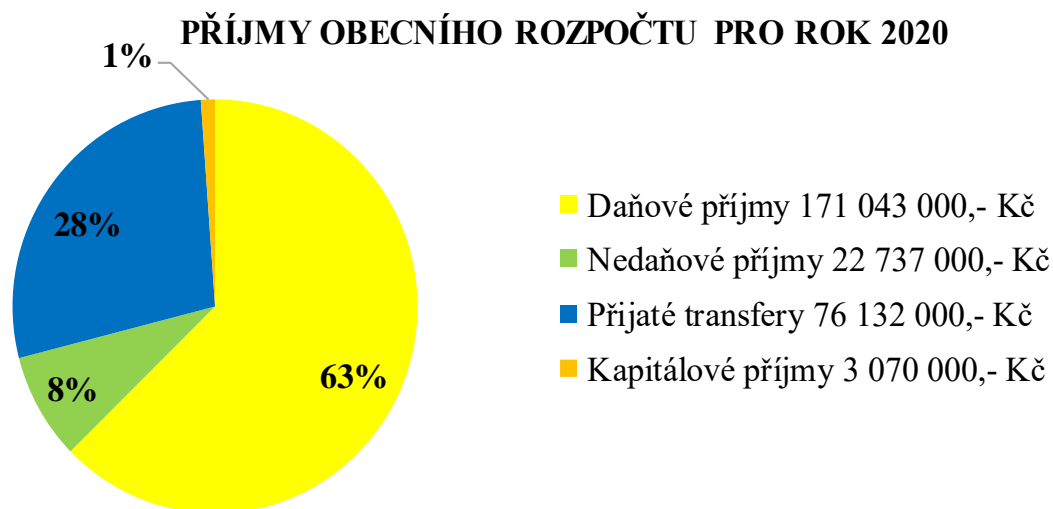
Ve městě Dobříš je mnoho zájmových spolků a organizací, a to sportovních, kulturních i náboženských. Tyto spolky a organizace jsou zaměřeny jak na děti, tak i na dospělé občany. Nejpopulárnějšími sportovními spolky a organizacemi jsou tělovýchovná jednota SOKOL, fotbalový klub MFK Dobříš a aerobik studio Orel. Kulturními a náboženskými spolky v obci jsou například Českobratrská církev evangelická, dobříšský divadelní spolek KRUH a městská knihovna. Dále jsou zde také organizace a spolky zabývající se prací se zvířaty, například psí útulek Pesoklub Dobříš, rybářský a včelařský svaz. Ve městě pracuje sbor dobrovolných hasičů Dobříš, spolek RESTART, což je přístrojové potápění vozíčkářů, a dále zábavné centrum pro děti SKŘÍTKOV.

4.5 Rozpočet obce

Rozpočet na rok 2020 pro obec Dobříš byl schválen dne 12.12.2019 na veřejném zasedání zastupitelstva města. Plánované příjmy pro rok 2020 dosahují celkové částky 272 982 000,- Kč a plánované výdaje pro tento rok dosahují celkové částky 304 118 000,- Kč. Výdaje převyšují nad příjmy, proto je tento rozpočet schodkový. Město bude tento schodek financovat čerpáním úvěrového rámce ve výši 37 700 000,- Kč a zůstatkem na běžných účtech k 31.12.2019 v celkové částce 16 000,- Kč (www.czso.cz).

Celkové příjmy pro rok 2020 jsou vyobrazeny v grafu č. 5 a činí 272 982 000,- Kč. Z toho největší část tvoří příjmy daňové a nedaňové. Daňové příjmy by měly dosahovat částky 171 043 000,- Kč a nedaňové příjmy 22 737 000,- Kč. Hlavními daňovými příjmy jsou daň z přidané hodnoty, daň z příjmu fyzických osob a daň z příjmu právnických osob. Mezi nedaňové příjmy patří například příjmy z vlastní činnosti, přijaté sankční platby a příjmy z prodeje nekapitálového majetku. Další nemalou část příjmů tvoří přijaté transfery, které jsou ve výši 76 132 000,- Kč a v neposlední řadě kapitálové příjmy, které jsou ve výši 3 070 000,- Kč.

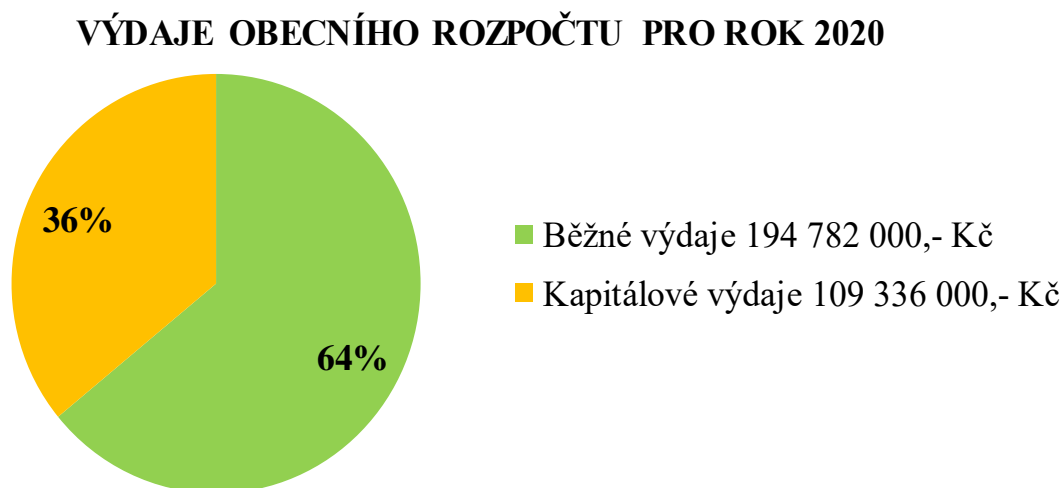
Graf 5 - Příjmy obecního rozpočtu pro rok 2020

Zdroj: vlastní zpracování dle www.monitor.statnipokladna.cz

Celkové výdaje pro tento rok jsou vyobrazeny v grafu č. 6. Výdaje by se měly vejít do částky 304 118 000,- Kč. Tyto výdaje tvoří běžné provozní výdaje a kapitálové neboli investiční výdaje. Běžné výdaje by měly dosahovat částky 194 782 000,- Kč a kapitálové výdaje by měly dosahovat částky 109 336 000,- Kč. Běžnými výdaji obce jsou finanční prostředky vynaložené na běžný provoz obce jako například výdaje spojené s příspěvkovými organizacemi. Kapitálové výdaje jsou výdaje spojené s investicemi města jako například výstavba, koupě nebo rekonstrukce majetku obce.

Graf 6 - Výdaje obecního rozpočtu pro rok 2020

Zdroj: vlastní zpracování dle www.monitor.statnipokladna.cz

4.6 Političtí aktéři obce

4.6.1 TOP 09

Jak je patrné z názvu, politická strana TOP 09 vznikla v roce 2009. Název TOP 09 je spojen se základní myšlenkou Tradice, Odpovědnost a Prosperita (www.top09.cz).

Tato politická strana byla na kandidátní listině města Dobříš ve volebních obdobích v letech 2010, 2014 a 2018. Nejlépe se TOP 09 v Dobříši dařilo ve volbách v roce 2014, kdy získala 9 793, tedy 16,9 % voličských hlasů a obsadila čtyři mandáty (www.volby.cz).

4.6.2 Občanská demokratická strana – ODS

Občanská demokratická strana byla založena v roce 1991. Jedná se o liberálně konzervativní stranu, která navazuje na tradice evropské křesťanské civilizace (www.ods.cz).

Členem občanské demokratické strany v Dobříši je například pan Jaroslav Melša, který byl starostou města dvě volební období po sobě. Jednalo se o volební období 2006-2010 a 2010-2014. V období od roku 2006 do 2018 se strana v Dobříši držela na špici. Ve volbách v letech 2006, 2010 a 2014 získala nejvíce voličských hlasů ze všech stran na kandidátní listině. Pouze v roce 2018 dostalo více hlasů sdružení PRO DOBŘÍŠ (www.volby.cz).

4.6.3 Komunistická strana Čech a Moravy – KSČM

Komunistická strana Čech a Moravy vznikla v roce 1990. Dříve to byla Komunistická strana Československa, která se rozdělila na Komunistickou stranu Čech a Moravy a Komunistickou stranu Slovenska. Po období socialismu, kdy byla KSČM vedoucí a de facto jedinou stranou ve státě, je dnes jednou z mnoha (www.kscm.cz).

V Dobříši tato strana získala nejvíce hlasů a to 7 286 od voličů v roce 2006 a obsadila 3 mandáty. V dalších letech už počet hlasů klesal. V roce 2018 strana získala 2 064 hlasů a neobsadila žádný mandát (www.volby.cz).

4.6.4 Akce nespokojených občanů – ANO 2011

Jedná se o české populistické politické hnutí založené v roce 2012. Toto hnutí navazuje na občanské sdružení Akce nespokojených občanů, které vzniklo v roce 2011 (www.anobudelib.cz).

Hnutí ANO 2011 kandidovalo do zastupitelstva města Dobříš v letech 2014 a 2018. V roce 2014 získalo 6 800 voličských hlasů a obsadilo dva mandáty. Při komunálních volbách v roce 2018 získalo hnutí od voličů 8 105 hlasů a odsadilo tři mandáty (www.volby.cz).

4.6.5 Česká strana sociálně demokratická – ČSSD

Jedná se o nejstarší českou politickou stranu, která byla založena v roce 1878 jako součást rakouské sociální demokracie. Roku 1893 byla osamostatněna. Tato strana je levicově až sociálně demokraticky založena (www.cssd.cz).

Této politické straně se v Dobříši vedlo nejlépe při volbách konaných v roce 2010, kdy získala 12 313 hlasů a obsadila pět mandátů. Naopak v roce 2018 získala nejméně hlasů, a to 3 901, a obsadila jeden mandát (www.volby.cz).

4.6.6 Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová – KDU – ČSL

Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová, také „lidovci“, patří mezi nejstarší politické strany v České republice. Vznik se připisuje roku 1919, kdy se spojilo několik stran (www.kdu.cz).

4.6.7 Starostové a nezávislí – STAN

Politické hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ vzniklo v roce 2009, tomuto hnutí předcházelo hnutí Nezávislí starostové kraje, které vzniklo už v roce 2004 (www.starostove-nezavisli.cz).

Na Dobříši Starostové a nezávislí kandidovali v roce 2014 a 2018. V roce 2014 získali 7 350 voličských hlasů a obsadili tři mandáty. V roce 2018 se jim vedlo o trochu hůře, získali 5 250 hlasů a obsadili o jeden mandát méně než v předchozím volebním období, tedy dva mandáty (www.volby.cz).

4.6.8 Otevřená radnice – HORA

Hnutí Otevřená radnice vzniklo v roce 2014. Tomuto sdružení jde o zkvalitnění města. Členové tohoto hnutí chtějí dosáhnou toho, aby město bylo kvalitnější hlavně pro jeho obyvatele. Chtějí dosáhnou kvalitnějšího školství a lepších služeb pro obyvatele (www.horadobris.cz).

Toto hnutí poprvé kandidovalo v roce 2014, kdy získalo pouhých 3 503 hlasů, tedy 8,46 %, a obsadilo jeden mandát. Při dalších volbách do zastupitelstva obce v roce 2018 se

hnutí dařilo o poznání lépe. V roce 2018 získalo 8 217 hlasů, což je 12,25 %, a obsadilo 3 mandáty (www.volby.cz).

4.6.9 PRO DOBŘÍŠ

Jedná se o sdružení nezávislých kandidátů, které vzniklo v roce 2018. Členům tohoto sdružení jde hlavně o blaho města Dobříše, obyvatel a jeho návštěvníků. Nejedná se o profesionální politiky, členové sdružení jsou především obyvatelé města. Toto sdružení má 21 členů, přičemž mezi ně patří bývalá starostka paní Jana Vlnasová a nynější starosta pan Pavel Svoboda (www.prodobris.cz).

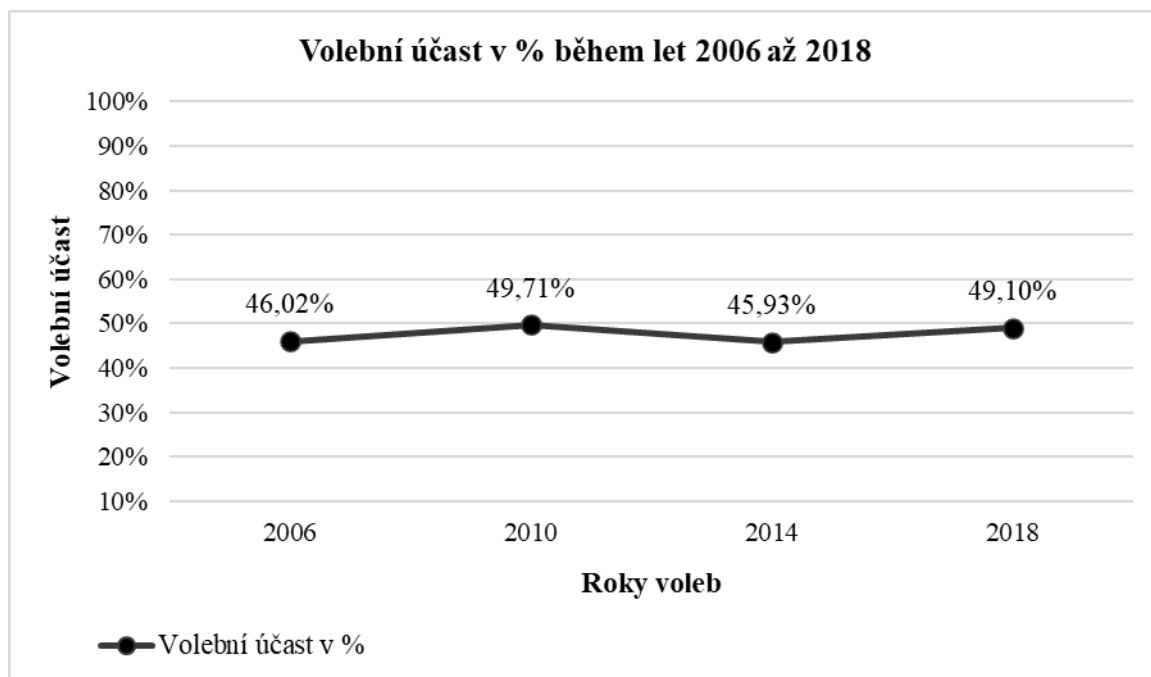
Sdružení kandidovalo do zastupitelstva poprvé v roce 2018 a jeho výsledky byly velice překvapující. Obdrželi nejvíce volebních hlasů ze všech kandidátů. Získali 30,07 %, tedy 20 161 hlasů, a obsadili sedm mandátů. Starostkou se stala Jana Vlnasová, členka sdružení PRO DOBŘÍŠ, která později rezignovala a její funkci převzal Pavel Svoboda, který je také členem PRO DOBŘÍŠ (www.volby.cz).

4.7 Výsledky voleb do zastupitelstva obce Dobříš v letech 2006 až 2018

Komunální volby neboli volby do zastupitelstva obce probíhají každé čtyři roky. Během sledovaného období od roku 2006 až do roku 2018 bylo vždy voleno 21 členů zastupitelstva. Město má šest volebních okrsků a všechny se nacházejí přímo ve městě. V obci je zřízena rada města, která je tvořena sedmi členy. Mezi členy rady města patří starosta, 1. místopředseda a 2. místopředseda a dále radní. Město Dobříš je obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem musí být zřízena funkce tajemníka úřadu, kterou nyní vykonává JUDr. Jan Horník, Ph.D. Město má status výkonného orgánu, proto byly radou obce zřízeny komise. Komise rady města Dobříše jsou komise pro dotační řízení, komise pro oblast územního a stavebního rozvoje, komise prevence kriminality, komise pro životní prostředí a ekologii, komise pro projekt Dobříš (zdravé město a místní Agenda 21), komise pro udělování Ceny města Dobříše v roce 2020 a sociálně zdravotní komise (www.mestodobris.cz).

V grafu č. 7 je vyobrazena volební účast v procentech za roky 2006, 2010, 2014 a 2018. Nejvíce voličů přišlo ke komunálním volbám v roce 2010, tedy 49,71 %. Naopak nejméně voličů dorazilo k volbám v roce 2014, a to pouhých 45,93 %.

Graf 7 - Volební účast v % v letech 2006, 2010, 2014 a 2018

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

4.7.1 Volby do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2006

Volby do zastupitelstva obce Dobříš se uskutečnily 20. - 21.10.2006. Při těchto volbách kandidovalo celkem 9 stran. Těmito stranami byly Česká strana sociálně demokratická (ČSSD), NEZÁVISLÍ (NEZ), Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová (KDU – ČSL), Občanská demokratická strana (ODS), Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM), Nezávislí demokraté (předseda V. Železný) (NEZ. DEM.), Aliance nezávislých občanů 2006 (ANO 2006), SNK Evropští demokraté (SNK ED.) a Právý blok (PB) (www.volby.cz).

Nejvíce hlasů pro toto volební období dostalo ODS, přesně 17 297, tedy 30,58 %, které získalo osm mandátů. Na druhém místě se umístila ČSSD, která dostala 7 746 hlasů, tedy 13,69 %, a získala tři mandáty. Tři mandáty získaly také strany ANO 2006 a KSČM. ANO 2006 dostalo 7 330 hlasů a KSČM získalo 7 286 hlasů. Po dvou mandátech získaly strany SNK Evropští demokraté počtem hlasů 5 876 a NEZÁVISLÍ, kteří získali 5 817 hlasů. Strany KDU – ČSL, Nezávislí demokraté a Právý blok měli nejnižší počty hlasů a neobsadili žádný mandát. KDU – ČSL získalo 2 776 hlasů, Nezávislí demokraté získali 1 522 hlasů a Právý blok obdržel 911 hlasů (www.volby.cz).

Do zastupitelstva bylo zvoleno 21 členů, z toho 5 žen a 16 mužů. Nejvyšší počet hlasů získal Mgr. Jaroslav Melša, který kandidoval za stranu ODS a stal se poprvé

starostou města Dobříš. Volební účast byla 46,02 %. Z 6 484 voličů zapsaných v seznamu volilo 2 984 občanů. Z toho plyne, že 3 500 občanů se k volbám nedostavilo. Rada města byla složena ze sedmi členů. Pozice v radě obsadili tři členové ODS, dva členové ČSSD, jeden člen NEZÁVISLÝCH a jeden člen SNK Evropští demokraté (www.volby.cz).

Tabulka 5 - Výsledky voleb do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2006

Kandidátní listina	Počet kandidátů	Hlasy		Počet získaných mandátů
		abs.	platné hlasy v %	
ČSSD	21	7 746	13,69	3
NEZ	21	5 817	10,28	2
KDU – ČSL	21	2 776	4,90	0
ODS	21	17 297	30,58	8
KSČM	21	7 286	12,88	3
NEZ. DEM.	21	1 522	2,69	0
ANO 2006	21	7 330	12,95	3
SNK ED.	21	5 876	10,38	2
PB	16	911	2,11	0

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

4.7.2 Volby do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2010

Volby do zastupitelstva obce se v roce 2010 uskutečnily 15. a 16. října. Do zastupitelstva v tomto roce kandidovalo 11 stran, z toho 4 strany stejné jako u předchozích voleb v roce 2006. Strany, které kandidovaly už v roce 2006, jsou následující i ODS, NEZ, ČSSD a KSČM. Nově přibyly strany Věci veřejné (VV), TOP 09, Suverenita-blok J. Boboškové (SBB), Liga spořádaných lidí (LSL), Strana Práv Občanů ZEMANOVCI (SPOZ), ZA UDRŽITELNOU DOBŘÍŠ! (ZUD) Dobříš a Nezávislí Pro Dobříš (NPD) (www.volby.cz).

Stejně jako při volbách v roce 2006 obdrželo nejvíce hlasů ODS při počtu 17 277, což je pouze o 20 hlasů méně než právě v roce 2006. ODS získalo při těchto volbách 26,43 % hlasů a tím 7 mandátů. Na dalším místě se umístila ČSSD, která získala 12 313 hlasů a obsadila tak 5 mandátů. Dále politická strana TOP 09, která kandidovala poprvé. Získala 8 443 hlasů a 3 mandáty. Po dvou mandátech získali NEZÁVISLÍ a KSČM. NEZÁVISLÍ dostali 7 043 hlasů a KSČM dostala o 1 102 hlasů méně než právě NEZÁVISLÍ. Po jednou mandátu získali Nezávislí pro Dobříš a Věci veřejné. Nezávislí pro Dobříš obdrželi 3 847 hlasů a Věci veřejné 3 533 hlasů. Žádný mandát neobsadili Liga spořádaných lidí s počtem hlasů 2 875, ZA UDRŽITELNOU DOBŘÍŠ! s počtem hlasů

2 274, Suverenita-blok J. Bobošíkové s počtem hlasů 1 736 a Strana Práv Občanů ZEMANOVCÍ s počtem hlasů 65 (www.volby.cz).

Jako u předchozích voleb v roce 2006 se do zastupitelstva dostalo 5 žen a 16 mužů, celkem tedy 21 členů. Nejvíce hlasů opět získal Mgr. Jaroslav Melša, který kandidoval za stranu ODS a stal se tak podruhé starostou města Dobříš. Volební účast byla podobná jako u předchozích voleb, 49,71 %. Voleb se zúčastnilo 3 395 voličů z celkem 6 830 voličů, kteří byli zapsáni v seznamu. Rada města byla složena ze sedmi členů, kterými jsou čtyři členové ODS a tři členové ČSSD (www.volby.cz).

Tabulka 6 - Výsledky voleb do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2010

Kandidátní listina	Počet kandidátů	Hlasy		Počet získaných mandátů
		abs.	platné hlasy v %	
VV	21	3 533	5,40	1
TOP 09	21	8 443	12,92	3
ODS	21	17 277	26,43	7
NEZ	21	7 043	10,77	2
SBB	21	1 736	2,65	0
ČSSD	21	12 313	18,84	5
LSL	21	2 875	4,39	0
SPOZ	1	65	2,08	0
KSČM	21	5 941	9,09	2
ZUD	21	2 272	3,47	0
NDP	21	3 847	5,88	1

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

4.7.3 Volby do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2014

V roce 2014 se volby do zastupitelstva uskutečnily 10. a 11. října. V tomto roce kandidovalo do zastupitelstva osm stran, z toho pět stran stejných jako v minulých volbách. Strany, které už dříve kandidovaly, jsou ODS, TOP 09, ČSSD, KDU – ČSL a KSČM. Strany, které nově kandidují, jsou STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ (STAN), ANO 2011 a hnutí Otevřená radnice (HORA) (www.volby.cz).

Jako u předchozích voleb dostala nejvíce hlasů ODS počtem 12 175 hlasů a obsadila pět mandátů. S druhým nejvyšším počtem hlasů, 10 047, skončila ČSSD, která obsadila čtyři mandáty. Čtyři mandáty obsadila také TOP 09 s počtem hlasů 9 793. Starostové a nezávislí obsadili tři mandáty s počtem hlasů 7 350. S počtem 6 800 volebních hlasů obsadilo dva mandáty ANO 2011. Po jednom mandátu obsadily KSČM, KDU – ČSL

a HORA. KSČM obdržela 4 534 hlasů, KDU – ČSL získala 3 722 hlasů a HORA získalo 3 503 volebních hlasů (www.volby.cz).

Oproti předchozím volbám se do zastupitelstva dostalo o dvě ženy více, tedy 7 žen a 14 mužů, dohromady 21 členů zastupitelstva. Stejně jako u předchozích voleb v roce 2006 a 2010 získal největší počet volebních hlasů Mgr. Jaroslav Melša, který kandidoval za ODS. V těchto volbách měl jen o pouhých 24 hlasů více než kandidát MUDr. Stanislav Holobrada, který kandidoval za ČSSD. Novým starostou města Dobříš se stal právě MUDr. Stanislav Holobrada. Volební účast v tomto roce nepatrně klesla ve srovnání s posledními volbami v roce 2010. Volební účast byla 45,93 %. Voleb se z celkového počtu 6 967 zapsaných voličů zúčastnilo 3 200. Rada města byla složena ze sedmi členů, kterými jsou tři členové TOP 09, dva členové ČSSD, jeden člen STAN a jeden člen ANO 2011 (www.volby.cz).

Tabulka 7 - Výsledky voleb do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2014

Kandidátní listina	Počet kandidátů	Hlasy		Počet získaných mandátů
		abs.	platné hlasy v %	
STAN	21	7 350	12,68	3
ANO 2011	21	6 800	11,73	2
ODS	21	12 175	21,01	5
TOP 09	21	9 793	16,90	4
ČSSD	21	10 047	17,34	4
HORA	15	3 503	8,46	1
KDU – ČSL	21	3 722	6,42	1
KSČM	21	4 534	7,82	1

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

4.7.4 Volby do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2018

V roce 2018 se volby do zastupitelstva obce uskutečnily ve dnech 5. a 6. října. V roce 2018 kandidovalo devět stran. Sedm stran kandidovalo už po několikáté. Jsou to: TOP 09, ODS, KSČM, ANO 2011, ČSSD, STAN a HORA. Na kandidátní listině nově přibyli Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová plus nezávislí kandidáti (KDU – ČSL + NK) a sdružení nezávislých kandidátů PRO DOBŘÍŠ (PD) (www.volby.cz).

Na rozdíl od předchozích voleb první místo neobsadila ODS, ale sdružení nezávislých kandidátů PRO DOBŘÍŠ, kteří se v kandidátní listině objevili poprvé. PRO DOBŘÍŠ získalo 20 161 hlasů, což je za sledované volební období 2006-2018 nejvíce hlasů, kolik, kdy nějaká strana dostala. Sdružení PRO DOBŘÍŠ obsadilo sedm mandátů.

Druhé místo obsadila ODS s počtem hlasů 9 682. ODS dostala oproti PRO DOBŘÍŠ o více než polovinu hlasů méně a obsadila tři mandáty. Dále hnutí Otevřená radnice s počtem 8 217 voličských hlasů obsadilo tři mandáty. ANO 2011 dostalo 8 105 hlasů a získalo také tři mandáty. Dva mandáty získali STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ s počtem 5 250 hlasů. Po jednom mandátu získali KDU – ČSL + NK s počtem 5 019 hlasů, TOP 09 s počtem 4 639 hlasů a ČSSD, která získala 2 064 voličských hlasů. Komunistická strana Čech a Moravy, která získala 2 064 hlasů, neobsadila žádný mandát (www.volby.cz).

Do zastupitelstva se dostalo 8 žen a 13 mužů, celkem je tedy 21 členů zastupitelstva. Nejvíce hlasů získala Bc. Jana Vlnasová, kterou zastupitelstvo města jmenovalo starostkou města Dobříš. Paní Bc. Jana Vlnasová však na této pozici nezůstala po celé volební období. Dne 3. března 2020 podala starostka rezignaci a na její místo byl jmenován Ing. Pavel Svoboda, který kandidoval, stejně jako paní Vlnasová, za sdružení nezávislých kandidátů PRO DOBŘÍŠ. Paní Vlnasová zůstala členkou zastupitelstva města Dobříš. Volební účast byla v tomto roce 49,10 %. Ze 7 018 zapsaných voličů bylo u voleb 3 446 voličů, z toho plyne, že 3 572 občanů se voleb nezúčastnilo. Rada města byla složena ze sedmi členů, kterými jsou čtyři členové PRO DOBŘÍŠ, dva členové ODS a jeden člen KDU-ČSL+NZ (www.volby.cz).

Tabulka 8 - Výsledky voleb do zastupitelstva obce Dobříš v roce 2018

Kandidátní listina	Počet mandátů	Hlasy		Počet získaných mandátů
		abs.	platné hlasy v %	
TOP 09	21	4 639	6,91	1
ODS	21	9 682	14,44	3
KSČM	15	2 064	4,31	0
ANO 2011	21	8 105	12,09	3
ČSSD	21	3 901	5,81	1
KDU – ČSL + NK	21	5 019	7,48	1
STAN	21	5 250	7,83	2
HORA	21	8 217	12,25	3
PD	21	20 161	30,07	7

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

4.8 Analýza rozhovorů

Tato část bakalářské práce je věnována analýze rozhovorů. Polostrukturované rozhovory byly provedeny s deseti respondenty města Dobříš. Jednalo se o starostu města, zastupitele a členy rady města. Jednotlivým respondentům byly položeny otázky, ke kterým každý z nich mohl vyjádřit svůj názor a své vlastní pocity. Právě díky těmto

rozhovorům je možné porovnat několik různých pohledů na vývoj obce, problémy v obci a místní politiku v obci.

4.8.1 Vývoj obce

Většina respondentů se shodla na tom, že základní změny nastaly v Dobříši před více jak 20 lety. Na charakter města měl velký vliv konec plánované ekonomiky a zánik největšího zaměstnavatele, Rukavičkářských závodů. Před 20 lety vstoupil tento podnik do likvidace. Naopak zde v posledních letech vyrostla jiná významná továrna, Doosan Bobcat, která v roce 2019 dokonce přesunula z Belgie do Dobříše své ředitelství pro Evropu. Město i nadále zůstává menším městem a výrazně neroste. Pro růst města už je jen velmi omezený prostor. V posledních 20 letech také proběhla reforma veřejné správy, neboť v roce 2003 byly zrušeny okresy. Dobříš se tak stala centrem jako „obec s rozšířenou působností“, která zajišťuje funkce státu také pro 24 okolních obcí.

Z pohledu respondentů je hlavní výhodou obce její současná velikost, blízkost Prahy a okolní příroda. Při posledních komunálních volbách v roce 2018 se ukázalo, že většina obyvatel vnímá velikost přibližně 10 tisíc obyvatel jako ideální a nechtějí další rozrůstání města do okolní krajiny. To na druhou stranu znamená, že je zde obtížné získat nové bydlení, což má negativní vliv především na mladé rodiny. Jeden z nejmenovaných respondentů uvedl: „*Velmi bych si přál, aby město ještě více využilo svůj potenciál a stalo se centrem pro aktivní odpočinek, centrem pro turisty a jejich výlety do Brd*“. Občané doufají, že se Dobříš nestane žádným průmyslovým centrem.

Vztah k investorům je velmi opatrný. Z podstaty věci město žádné velké soukromé investory neláká, nemá jim co nabídnout. Hlavním partnerem pro rozvoj města vedle vlastních občanů je tak Středočeský kraj, který vlastní některé důležité prvky infrastruktury (gymnázium, některé silnice, nemocnici Příbram atd.). Oslovený respondent uvedl: „*Do nedávné minulosti byl kraj řízen hejtmankou Jermanovou (ANO), k jejíž činnosti, především v době jarního nouzového stavu, jsem měl vážné výhrady. Po letošních krajských volbách se těším, že nová hejtmanka Pecková (STAN) bude otevřenější požadavkům obce*“.

Kraj může pro město udělat opravdu hodně, ale důležité je, aby jeho aktivity byly odhadnutelné a město tak vědělo, co a kdy plánuje a mohlo se tomu přizpůsobit. Nyní probíhá krajská oprava silnice Pražská, dokončena je oprava silnice Hostomické. V plánu

je oprava mostu přes Pilský potok, který je v majetku Středočeského kraje, a který Národní památkový ústav prohlásil v roce 2020 za památku. To opravu výrazně zkomplikuje.

4.8.2 Problémy obce

Názory respondentů na problémy v obci jsou odlišné. Jeden z dotazovaných vidí jako hlavní problém stav místních komunikací, naopak druhý tvrdí opak. Názor respondenta, který si nemyslí, že stav komunikací je problém: *„Cesty problémem určitě nejsou. Tedy alespoň v hlubším smyslu. Postupně probíhá rekonstrukce ulic ve městě“*.

Další problém, na kterém se dotázaní respondenti shodují, je zapojení obyvatel do dění v obci. Řada spoluobčanů je unavena místní i celostátní politikou. Dotazovaný respondent uvedl: *„Budování společenského života a zájem o věci veřejné je pomalý a zdoluhavý proces plný přesvědčování, vysvětlování i nepochopení“*. Další respondent uvedl: *„Problémem je komunikace vedení města s obyvateli, což dle mého názoru také zapříčiňuje nezájem lidí“*.

Město se potýká s problémy ohledně svozu komunálního odpadu. V Dobříši byl v roce 2019 zaveden motivační a evidenční systém pro odpadové hospodářství. Tento systém však nevyhovuje spoustě občanů. Mělo by proto docházet k větší propojenosti s obyvateli. Systém některé obyvatele zvýhodňuje, spoustu jich však naopak znevýhodňuje. Někteří za stávajících podmínek neplatí vůbec a město platby poté musí složitě vymáhat.

Problém, který nastal v roce 2020, jsou starosti spojené s epidemií Covid-19. Vedle velkého omezení městského hospodářského i společenského života má tato situace negativní dopad i do příjmové stránky rozpočtu. Omezení financí bude mít dopad na investice města, řada věcí se bude muset odložit či úplně zrušit.

4.8.3 Konfliktní linie

Většina respondentů se shodla, že se v obci řeší spíše každodenní problémy chodu města než politické konflikty. Politických střetů je velice málo. Jeden z respondentů však uvedl příklad z konfliktů mezi koalicí a opozicí: *„Když jsme navyšovali poplatek za vodu od 1.5.2020, opozice to silně kritizovala, stejně tak když jsme stanovovali poplatek za odpad“*.

Větší část respondentů uvedla, že jediným dlouhodobým konfliktem ve městě je spor o žádoucí charakter města. Současná většina v zastupitelstvu usiluje o zachování

města v současné velikosti. Někteří opoziční zastupitelé spíše vidí rozvoj města v dalším větším růstu.

Respondenti vnímají osobní spory mezi staršími z bývalých politiků. Jeden z oslovených respondentů uvedl: *„Bohužel i v našem malém městě se politikaři, což mne velmi překvapilo, neboť jsem měla zato, že by nám všem, zastupitelům a vedení města, mělo zejména záležet na rozvoji města ve vztahu k obyvatelům, tak aby náš život ve městě byl spokojený“*. Při mnoha jednáních na veřejném zastupitelstvu bývají komentáře některých zastupitelů čistým populismem.

4.8.4 Styl místní politiky

Styl místní politiky na Dobříši můžeme přirovnat ke konsensuálnímu stylu. Zastupitelé se při jednáních snaží zvolit kompromisní řešení. Oslovení respondenti se jednohlasně shodli, že blaho Dobříše a jejích občanů je pro ně nejdůležitější. Snaží se tedy jednat ve prospěch města. Jak uvedl jeden z respondentů: *„Není to vždy snadné, ale řešení se vždy našlo. Někdy to trvá déle, někdy je to rychlé“*. I když jsou občas nějaké neshody mezi koalicí a opozicí, vždy se obě strany snaží dohodnout na přijatelném řešení. Vždy když se projednává určitý projekt, podle zjištěných informací se zastupitelé dokáží dohodnout na finálním výsledku. Když nastane problém, snaží se ho členové zastupitelstva vyřešit tak, aby všichni byli spokojeni, a hlavně aby byli spokojeni občané města.

4.8.5 Sestavování kandidátních listin

Sdružení a hnutí sestavovaly kandidátní listiny na podobném principu, kdy zakladatel oslovit své známé a blízké a ti doporučili dalšího potencionálního člena. U celostátních politických stran to bylo trochu jiné. Tyto strany sháněly na svou kandidátní listinu schopné lidi, kteří straně přinesou nové zkušenosti a znalosti.

Kandidátní listina hnutí Otevřené radnice je tvořena z členů, kteří se chtěli dostat do zastupitelstva města, a tak zvaných podporovatelů, jež doplňují kandidátní listinu. Snaha tohoto hnutí byla dostat do zastupitelstva co nejvíce lidí, proto většina kandidátní listiny byla tvořena těmito lidmi.

Při sestavování kandidátní listiny sdružení nezávislých kandidátů PRO DOBŘÍŠ, měla hlavní slovo při výběru členů paní Jana Vlnasová. Paní Vlnasová oslovila přátele, u kterých očekávala, že jim není vývoj města lhostejný, a ti doporučili někoho dalšího. Respondent výstižně popsal sestavení členů kandidátní listiny sdružení PRO DOBŘÍŠ:

„*Jsmo pestrá směs a až na výjimky jsme neměli zkušenost s místní politikou*“. Program i pořadí na kandidátní listině vznikaly při dlouhých debatách.

ANO 2011 je celostátní politická strana a je dlouhodobě lídrem politického dění s největšími preferencemi. Což zdánlivě ulehčuje, ale v reálu velmi ztěžuje výběr kandidátů do zastupitelstva. Respondent za stranu ANO 2011 uvedl: „*Mým cílem jako lídra kandidátky v roce 2018 bylo přivést na radnici schopné lidi, reálně kompetentní zastávat důležité pozice jako jsou například jednatele firem, právníci, ekonomové, učitelé, lékaři, správci a policisté*“. Výslednou podobu kandidátní listiny schvalovala centrála v Praze.

4.8.6 Zastupitelstvo a rada obce

Po vyhlášení výsledků voleb strany s překvapením zjišťují, kolik získaly míst v zastupitelstvu. Z toho se odvíjí, jak lze uspořádat rozložení sil v zastupitelstvu. V posledních volbách sice výrazně vyhrálo sdružení Pro Dobříš (7 míst z 21), ale bylo nutné se domluvit s dalšími, aby vznikla většina. Proto současnou koalici tvoří sedm zastupitelů Pro Dobříš, tři zastupitelé ODS a jeden zastupitel KDU. Je to tedy ta nejtěsnější většina 11 hlasů z 21 možných. Rada města je sedmičlenná a v ní je rozdělení: Pro Dobříš čtyři členové, ODS dva členové a jeden člen KDU. Rozdělení pozic, volba starosty, místostarostů, obsazení předsedů výborů či členství v komisích je výsledkem dlouhého povolebního vyjednávání. Obzvlášť v místní politice to není jen o tom, kdo má pro danou funkci předpoklady či zkušenosti, ale také, kdo je vůbec ochoten roli přijmout. Při hlasování v zastupitelstvu je většina bodů hlasována věcně, tedy „pro“ hlasují často i někteří členové z opozice. To platilo i pro volbu starosty města pana Pavla Svobody.

5 Závěr

Bakalářská práce byla zpracována formou případové studie. Cílem této práce bylo zjistit faktory, které ovlivňují způsob formování orgánů místní samosprávy v obci Dobříš, která se nachází ve Středočeském kraji. Práce byla rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou.

Teoretická část je zaměřena na základní pojmy zabývající se komunální politikou v České republice. Tato část je nezbytná pro pochopení praktické části práce. Jsou zde uvedeny definice o veřejné správě a obecním zřízení včetně jeho součástí. Dále je popsán komunální volební systém, lokální politické stranictví, konfliktní linie, komunální koalice a jejich rozdělení dle Stanislava Balíka a Petra Jüptnera. Ke zpracování této části byly využity informace z odborné literatury a zákonů zaměřujících se na komunální politiku.

V praktické části práce jsou zpracovány informace o městě Dobříš. V této části je obsažena stručná charakteristika a historie města. Byla provedena demografická analýza, ve které byl zkoumán počet, věk a pohyb obyvatel. Dále jsou uvedeny socioekonomické ukazatele, kterými jsou nezaměstnanost, podnikatelské subjekty, dopravní obslužnost občanská vybavenost a také rozpočet obce. Byla provedena analýza výsledků voleb do zastupitelstva obce v letech 2006, 2010, 2014 a 2018. Práce je zakončena analýzou rozhovorů, pro kterou byly provedeny rozhovory s deseti vybranými respondenty města Dobříš. Veškeré tyto informace byly potřebné ke zjištění případných konfliktních linií a problémů v obci. Data pro tuto část byla čerpána z internetových zdrojů především z Českého statistického úřadu a webových stránek obce.

Město Dobříš se nachází přibližně 35 kilometrů jižně od hlavního města Prahy ve Středočeském kraji. Počet obyvatel v obci Dobříš má převážně rostoucí charakter. Během 122 let, vzrostl počet obyvatel o více než 50 %. Nejvíce obyvatel v Dobříši žilo v roce 2017, což bylo 9 013 lidí. Po tomto roce došlo k velice nepatrnému poklesu. Ve městě žilo k 1.1.2020 celkem 8 960 obyvatel. Nejčetnější skupinu tvoří obyvatelé ve věku 15-64 let, kterých je 62 %, tedy 5 579. Za sledované období 2015-2019 bylo nejvíce nezaměstnaných v Dobříši v roce 2015. Během následujících let značně vzrostl počet volných pracovních míst. Velký vliv na nezaměstnanost má především poloha města a několik důležitých zaměstnavatelů, kteří mají ve městě sídlo.

Dle rozdělení koalic Petra Jüptnera je obec zařazena do kategorie menších středních obcí. Pro tuto kategorii je specifické především zastoupení nezávislých kandidátů a jejich

sdužení, ale také politických stran. Koalice mají neformální a uzavřenou podobu. Přesně toto platí pro město Dobříš. V obci jsou zastoupeni jak nezávislí kandidáti, tak politické strany. Zastupitelstvo obce je sestaveno z 21 členů a rada obce má 7 členů. V roce 2018 do zastupitelstva kandidovalo devět stran, z toho osm stran obsadilo své mandáty. Nejvíce hlasů od občanů získalo sdružení nezávislých kandidátů PRO DOBŘÍŠ. V současné době je koalice tvořena sdružením nezávislých kandidátů PRO DOBŘÍŠ a dvěma politickými stranami, kterými jsou ODS a KDU – ČSL + NK. Je to nejtěsnější většina, kdy koalice obsadila 11 hlasů z 21 možných.

Z rozhovorů s oslovenými respondenty vyplývá, že v obci nejsou politické konflikty, ale spíše se řeší každodenní problémy chodu města. Hlavním problémem je zapojení obyvatel do dění v obci, protože spousta občanů je unavena místní i celostátní politikou. Dalším problémem je svoz komunálního odpadu. V roce 2019 byl nově zaveden motivační a evidenční systém pro svoz odpadů. Tento systém však nevyhovuje mnohým občanům, a to z důvodu, že některé obyvatele zvýhodňuje, řadu z nich však znevýhodňuje. Jeden konflikt mezi koalicí a opozicí nastal, když se navyšoval poplatek za vodné a stočné. Opozice toto navyšování kritizovala. Dlouhodobým konfliktem ve městě je spor o žádoucí charakter města, kdy většina členů zastupitelstva usiluje o zachování města v současné velikosti, ale někteří opoziční zastupitelé spíše vidí rozvoj města v dalším větším růstu.

Respondenti, se kterými byly rozhovory vedeny, se shodují, že jim jde hlavně o spokojenost občanů a prosperitu města Dobříš. Proto se při neshodách hlavně mezi koalicí a opozicí obě strany snaží dohodnout na vhodném řešení, které bude vyhovovat převážné většině, a hlavně občanům města. Styl místní politiky lze přirovnat ke konsensuálnímu stylu, protože zde nejsou téměř konfliktní linie, ale vyskytují se spíše řešitelné problémy.

6 Seznam použitých zdrojů

6.1 Literatura

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 9788024729084.

ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Markéta LUHANOVÁ. *Politika v regionálním rozvoji: úvod do studia*. Praha: Credit, 2004. ISBN 8021311576.

ČMEJREK, Jaroslav a Radek KOPŘIVA. *Základy veřejné správy*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 9788021316263.

ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada). ISBN 9788024730615.

ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. Politologie (Alfa Nakladatelství). ISBN 9788087197004.

JÜPTNER, Petr. *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue, 2004, 2, 80-101.

ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: [srovnávací analýza demokratických politických systémů]*. Praha: Portál, 2002. ISBN 8071786284.

6.2 Legislativa

Zákony pro lidi: Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákony pro lidi: Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-491>

6.3 Internetové zdroje

Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/>

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Nezaměstnanost v obcích [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: https://data.mpsv.cz/web/data/vizualizace5?fbclid=IwAR2hL0HjOa_qMgScBCZoqmQDT9AB7VZALxRIoSkvEuIMWBBRE0wWqShGvKc

Kurzy.cz [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/>

Kurzy.cz: Podnikatelské subjekty [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/obec/dobris/stats-PU-MOSZV-ORGNACE-stranka/>

Monitor: Státní pokladna: Rozpočet [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00242098/prehled?rad=t&obdobi=2011>

TOP 09: Kdo jsme [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.top09.cz/kdo-jsme/>

ODS: O nás [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.ods.cz/o-nas>

KSČM: Kdo jsme [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.kscm.cz/cs/nase-strana/kdo-jsme/kdo-jsme-co-chceme>

KDU-ČSL: Kdo jsme [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.kdu.cz/o-nas/kdo-jsme>

ANO: Pár slov o ano [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/par-slov-o-ano/>

ČSSD [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.cssd.cz/>

PRO DOBŘÍŠ: Kdo jsme [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.prodobris.cz/index.php/kdo-jsme/>

Starostové a nezávislí: O nás [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.starostove-nezavisli.cz/o-nas/volebni-program-a-ideova-vychodiska>

Hnutí otevřená radnice [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.horadobris.cz/>

Český statistický úřad [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

Český statistický úřad: Volby 2006 [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2111&xobec=540111&xstat=0&xvyber=0>

Český statistický úřad: Volby 2006 [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2006/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=2&xnumnuts=2111&xobec=540111&xstrana=0&xstat=0&xodkaz=1>

Český statistický úřad: Volby 2010 [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2111&xobec=540111&xstat=0&xvyber=0>

Český statistický úřad: Volby 2010 [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2010/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=2&xnumnuts=2111&xobec=540111&xstrana=0&xstat=0&xodkaz=1>

Český statistický úřad: Volby 2014 [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2111&xobec=540111&xstat=0&xvyber=0>

Český statistický úřad: Volby 2014 [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=2&xnumnuts=2111&xobec=540111&xstrana=0&xstat=0&xodkaz=1>

Český statistický úřad: Volby 2018 [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2111&xobec=540111&xstat=0&xvyber=0>

Český statistický úřad: Volby 2018 [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=2&xnumnuts=2111&xobec=540111&xstrana=0&xstat=0&xodkaz=1>

Město Dobříš [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <http://www.mestodobris.cz/index.asp>

Mapy.cz: Mapa Dobříše [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=14.8162061&y=49.4908298&z=7&source=muni&id=4320>

7 Přílohy

7.1 Příloha č. 1 – otázky pro rozhovor s respondenty

Otázky pro respondenty:

1. Můžete zhodnotit vývoj obce za posledních dvacet let? Rozvíjela se, stagnovala či spíše upadala?
2. Zhodnoťte funkční období jednotlivých starostů – šlo spíše o rozvoj, nebo úpadek? Co hlavního se Vám vybaví?
3. Jaký by byl ideální charakter obce? Co by se z ní mělo v ideálním případě stát?
4. Jaké jsou problémy v obci? Jak by se měly řešit?
5. Jak jste se dostal/a k místní politice? Rozhodl/a jste se sám/sama nebo Vás někdo vyzval?
6. S jakými představami jste do politického dění vstupoval/a? Co jste si myslel/a, že můžete ovlivnit?
7. Domníváte se, že jsou v obci nějaké identifikovatelné skupiny, které hrají roli v místním dění?
8. Jak se konkrétně vybírali kandidáti na kandidátní listinu, za kterou jste šel/šla do voleb?
9. Jaké jsou hlavní politické konflikty ve městě? O co v nich jde, jaký mají charakter?
10. Jak se tyto konflikty řeší (jde obecně spíše o kompromisy nebo naopak o konfrontační vítězství)?
11. Jak se volí starosta a sestavuje rada obce? Jedná se spíše o kompromisní záležitost a věc shody převážné většiny zastupitelstva, nebo jde častěji o ostré hlasování?

7.2 Příloha č. 2 – volební program PRO DOBŘÍŠ

Pavel SVOBODA – IT konzultant
Jana VLNASOVÁ – manažerka
Václav BÁLEK – diplomat
Dagmar MÁŠOVÁ – fyzioterapeutka

PRO DOBŘÍŠ. PRO VÁS. www.prodobris.cz

9

Je nás mnoho, kdo chce změnu PRO DOBŘÍŠ. Vaší volbou máme šanci spojit síly a pomoci našemu městu být lepším místem pro život a PRO VÁS.

Jsme sdružení nezávislých kandidátů. Nejsme profesionální politici, svázaní místními stranickými a mocenskými strukturami, nejsme zatíženi skandály a aférami. Naše rozhodování neovlivňují žádné politické, ekonomické ani osobní mnohaleté vazby.

Jsme PRO DOBŘÍŠ. Chceme menší přívětivé město s transparentní radnicí. PRO VÁS. Víme, jak na to.

7.3 Příloha č. 3 – volební program Hnutí otevřená radnice

Hnutí otevřená radnice

volte číslo 8

Jsme skvělý tým zkušených a aktivních lidí, ve kterém je každý z nás schopen ve svém oboru změnit Dobříš k lepšímu. Víme, co Dobříš potřebuje. Myslíme jinak. Volte jinak než v minulosti.

kandidát na starostu

#1 Filip Kahoun, 49 let
8 let rebel, a ne bez příčiny, v zastupitelstvu, s dobrou znalostí detailů vedení města, stavař, otec, sportovec.

#2 Mgr. Veronika Holíková, 49 let
Dlouholetá profesorka francouzštiny na gymnáziu s podrobnou znalostí českého a zahraničního školství, tlumočnice, organizátorka mezinárodních výměn mezi městy, nyní odborná konzultantka v pedagogickém nakladatelství.

#3 Ing. Lubomír Mandík, 67 let
Spíčkový ekonom, znalec správního práva, stavebního zákona, dříve ředitel bank, nyní podnikatel, zásadový až to bojí.

#4 Mgr. Jindřiška Romba, 36 let
Právníčka, nyní se věnuje mateřským povinnostem, matka 2 dětí a k tomu zvládá organizovat dětské cvičební skupiny.

#5 Radek Švehla, 42 let
IT guru HORA, odborník na IT bezpečnost organizací, škol a úřadů.

#6 Petr Kadlec, 39 let
Logistik, amatérský historik, archivář, spisovatel, paměť a svědomí Dobříše.

#7 Vojtěch Paul, 26 let
Učitel, sportovec, naděje našeho dobříšského školství, kluk s vizí a chutí raději změnit Dobříš než odtud odejít.

#8 Jan Unger, 46 let
Vybudoval prosperující dopravní firmu, klidná síla našeho hnutí, přemýšlivý, solidní, znalý oboru a potřeb Dobříše.

#9 Simona Pancíř Švarcová, 39 let
Zdatná manažerka neustále v běhu, organizátorka sportovních a charitativních akcí, pejskačka.

#10 Aleš Suchopár, 44 let
Projektový manažer s kytarou v ruce, znalec hudebního prostředí a kultury, donedávna vydavatel hudebního periodika.

#11 Miroslav Brajer, 49 let
Projektový manažer a bankovní analytik pro financování zelené energie, energetiky a odpadového hospodářství. Dlouhodobě se věnuje energetickým úsporám, udržitelnému rozvoji a životnímu prostředí.

#12 Marek Pulkrab, 50 let
Stavební technik, 25 let buduje velké stavební projekty po celé republice.

„Nechceme zimní stadion za 80 milionů, chceme ho racionálně a bez dluhů.“

„Dáme knihovně vše, co potřebuje, ale za rozumné peníze.“

„Spolkový dům ano a za zlomek současného rozpočtu.“

„Vydatnost pramenů vody bude určovat rozvoj Dobříše.“

„Kauzu Západní vyřešíme obratem, v týmu máme zástupce obou stran.“

„Jak se bude město nyní chovat k dětem, tak se budou děti chovat k městu v budoucnu.“

„Svoz odpadu zdarma. Při kvalitním třídění zajistíme do dvou let.“

„Lidi chceme spojovat, ne rozdělovat.“

www.horadobris.cz
Otevřená radnice Dobříš

7.4 Příloha č. 4 – volební program Starostů a nezávislých

STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ

Naši zastupitelé se po komunálních volbách v roce 2014, po předchozích čtyřech letech práce v roli konstruktivní opozice, podíleli na vytvoření radniční koalice pro volební období 2014–2018. Po velmi složitých jednáních se VŠEMI volebními stranami se nakonec podařilo sestavit tým lidí, kteří se shodli na základních principech spolupráce a dohodli se na společných cílech pro celé volební období.

V takto široké koalici není možné ostatní kolegy opomíjet v rozhodování, a tak se nepodařilo, bohužel, všechny cíle naší volební strany vždy a zcela prosadit. Využíváme příležitosti a děkujeme kolegům z TOP 09, ANO 2011 a ČSSD za spolupráci v tomto právě končícím volebním období a věříme, že se i v nově zvoleném zastupitelstvu najdou lidé, kteří budou mít vůli spolupracovat na tom, aby se město Dobříš dále harmonicky rozvíjelo.

Ve volebním období 2018–2022 bychom rádi pokračovali v realizaci rozpracovaných a připravovaných projektů, mezi které patří zejména dokončení revitalizace Mírového náměstí, která je, po provedení rekonstrukce sítí a ve spolupráci se Středočeským krajem, již zahájena. Chceme pokračovat v rekonstrukci a dostavbě sportovních zařízení a kapacit základních a mateřských škol, generálních opravách sítě komunikací, chodníků a budování cyklotras a cyklostezek. Dobříš si také zaslouží důstojné prostředí pro pořádání společenských akcí a plesů, stálé kino, plavecký bazén. Naši pozornost a trvalou podporu budou mít občanská sdružení a spolky, senioři i mládež.

Náš tým má potřebné znalosti, schopnosti i zkušenosti. Záleželo nám na tom, jak se bude město dále rozvíjet, jaké podmínky v Dobříši vytvoříme pro naše děti a vnoučata.

Seznamte se s naším programem
pro město Dobříš a podpořte nás
v komunálních volbách 5. a 6. října 2018

Kde jste se mohli setkat s kandidáty za Starosty a nezávislé:

- Stanislav Vacek – ředitel školy v Nové Vsi pod Pleší, starosta
- Helena Pekaríková – lektorka České pošty, členka rady města
- Marek Klimt – specialista informačních technologií, provozovatel kavárny Abeles
- Alena Ratajová – staniční sestra oddělení rehabilitace Nemocnice Na Pleši
- Jaroslav Musil – právník, člen rady města a bývalý místostarosta
- Lucie Dieng – učitelka mateřské školy
- Marek Vávra – ekolog, člen zastupitelstva města, bývalý člen rady města
- Pavel Hrubý – hudební producent, učitel ZŠ, hudebník
- Růžena Chovanečková – ředitelka mateřské školy, členka pěveckého sboru
- Zuzana Švehlová – lékařka oddělení rehabilitace Nemocnice Na Pleši
- Milan Tichý – podnikatel, bývalý člen rady města
- Jaroslav Pytlík – hasič, starosta Sboru dobrovolných hasičů
- Jitka Vacková – učitelka mateřské školy, výtvarnice
- Jiří Zajíček – řidič, velitel zásahové jednotky Sboru dobrovolných hasičů
- Naděžda Matějková – ředitelka pečovatelské služby, organizátorka akcí pro seniory
- Petr Brázda – podnikatel, bývalý vedoucí oddílu ledního hokeje mládeže
- Michal Švehla – státní zaměstnanec, pomoc při organizaci akcí Policie ČR pro děti
- Eva Plavcová – administrativní pracovnice MěÚ, pomoc při organizaci akcí pro veřejnost
- Vladimír Kolařík – ředitel vodohospodářské společnosti, bývalý člen zastupitelstva města
- Josef Myslivec – lesník, člen dozorčí rady VHS Dobříš, bývalý ředitel lesní a rybníční správy
- Jaroslava Garajová – technicko-administrativní pracovnice tepelného hospodářství MTH Kolin

Volte

č. 7

